

דרכי נועם

שיעורים בעבודת ה'
לאור דברי רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זיע"א

סימן ל"ג שיעור ה'

תורה ב' תניינא שיעור ב'

ישיבת מאירת עיניים

ברסלב ירושלים

tateziser@gmail.com

סימן לג שיעור ה

לה', צריך עבודה ויגיעה.

יום ד' פרשת תולדות כו חשון תשפה

איי יש לנו רבי, רוצה להכניס אותנו לגן עדן כבר עכשיו, שנרצה לחיות כבר בגן עדן עכשיו, לרצות לחיות. והוא רוצה לשכנע אותי שזה שייך לי עכשיו, לא דברים גבוהים ולא רחוק ממני, זה קרוב אלי הדבר מאד מאד. אבל זה תלוי שנשמע מה שרבינו אמר, כשרבינו אמר, הוא יודע מה שהוא אומר, ככה צריך לחשוב וזהו. ולא לומר שאני לא יכול. אני בוודאי כן יכול.

האדם קרוב לה' מאד, הנשמה מאד קרוב לה', הנשמה זה פנימיות הבריאה, דבר גבוה מאד, חלק אלוה ממעל ממש, זה נורא ואיום הקרבה שלנו לה', הפנימיות של הנפש שלנו, האדם נולד ילד קטן, אברהם התחיל להכיר את בוראו, כך אדם צריך לזכור כשחזר בתשובה באמת והתעורר באמת.

יעקב ועשו נולדים ביחד, ועשו הוא הראשון, אל יאמר אדם נפילתי ואני רחוק, לא, ככה זה צריך להיות יעקב ועשו יוצאים ביחד, יעקב הוא האמת, צריך לחיות עם עשו ועם לבן הרמאי, אתה יודע מה זה רמאי? אני מתעסק עם אנשים שהם מצליחים לשכנע אותי שהרמאות ממש אמת, זה כ"כ בלוף, הרבה אנשים והרבה זמן בלוף אחד גדול, עד שחושבים שזה האמת, זהו לבן הארמי, וכל המשפחה ואנשיו, כל החברה שהיו בחתונה של יעקב, חברה שמשכנעים אותך ממש שיש לך קרניים על הראש, אין לך, אבל הוא מראה לך תמונה שיש לך, כן, אומרים לך שאתה בהמה, פרה, כן. זהו היצר הרע שמשכנע את האדם שהוא לא יודע ללמוד תורה, לא יודע להתפלל, והחיים לא הולכים טוב, רציתי להיות משיח והגעתי רק חצי, ופרנסה, אתה הראשון בעולם שצריך פרנסה, וכן רפואה שלימה, כאילו רק אתה צריך רפואה.

יעקב יודע להסתדר עם לבן הארמי, קוראים לו יעקב, זה המקצוע שלו לתפוס את הרמאות של לבן, ולמצוא את ה' בתוך הרמאות. עד שגם כשמתחיל לחשוב שאתה האמת, אני יודע שאתה רמאי, תתן אמת ליעקב בתוך הרמאות.

מיהו הרמאי בעולם, ההרגשות שלך, זו רמאות גמורה, אין בזה טיפת אמת. כשאדם מסתכל על עצמו שאין בו טוב, שאין לו פרנסה, זה רמאות. אתה עשיר מופלג, יש לך שפע הרבה ב"ה. הרמאות עושה שאתה נהיה רציני, עשו זה דין, רציני.

צריך להיות בשמחה, לשבח את ה' מתוך אמת ולהתפלל, עשו זה רמאות ושקר ובלוף, עשו לוקח מלבן, ולכן כדי להנצל מעשו הוא ברח ללבן.

יעקב נולד, אבל עשו נולד ראשון, שכל יום ויום המחשבות הראשונות של אדם הוא מעשו, דמיונות. איי אין פרנסה, איי לא הולך לי, אני כבר אבוד, זהו זה, אני לא מצליח, מי נותן את המחשבות האלה, זה לא שלי, לא של נשתי, הנשמה שלך מאירה בכל העולמות, הנשמה שלך זה התענוג של ה', אתה יכול להשיג את אור אין סוף, אלא שאתה לא רוצה לשמוע לרבינו, הצדיקים, הזוה"ק, מגלים לך את האמת, ואנשים מרמים אותך שאי אפשר להתדבק

תתחיל עם הרצון, יש לנו רבי טוב, מלמד לנו, שאע"פ שאתה רוצה יגיעה, טוב מאד, אבל לרגע אחד זה לא מרחק אותך, תהיה כבר עכשיו אצל ה', כך רבינו מזהיר.

המצב הוא שכלל ישראל בחי' יעקב, אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, יעקב ועשו האמורים בפרשה. יעקב ועשו הם שני דרכים, יעקב איש תם יושב אהלים, הוא רק מחפש אמת. כל מחשבה הוא אומר, זה אמת? אם הרב אומר שזה שקר, אז זה שקר. יושב אהלים, בקי ברצוא בקי בשוב, רוצה תמיד להתחזק, רוצה שלום.

התחלנו תורה ל"ג, הרבי אומר שצריך לבקש שלום, תבקש להיות דבוק בה', תבקש שלום, לחיות חיים טובים, להיות קרוב להקב"ה בכל דבר, ולהיות בשמחה גדולה, ומלא משמעות, אתה מתקן, אתה עושה נחת רוח לה',

אם אתה לא רוצה שלום, לא רוצה טובתך, כך הוא אדם בעוה"ז, לא כ"כ רוצה ללמוד, לא מקבל את האמת. מה העצה? אנו צריכים לבקש מאד ללמוד איך להתבודד, לדבר לה', לצעוק, להסביר, להתחנן, אני רוצה לגמרי להוציא מעצמי כל המחשבות שלי, מהפנימיות ומהחיצוניות. בחיצוניות רק להתלבש בשמחה וחיות וצחוק, ולעבוד על זה, ובפנימיות להתחיל ללמוד, מה הרבי רוצה, איך אני אחיה עכשיו.

הרבי רוצה שתמצא שלום, תמצא את הקב"ה. בין בטיבו בין בעקו, הן כשטוב לך תדע שרק ה' עזר לך, עזר ויעזור. כי בזה אתה עושה נחת רוח לה', ומזה באה הישועה. אם אתה דואג, אתה מאבד את הכל.

עשו הוא דאגות. כשאדם דואג הוא סותם את השפע שלו, יראה זה תפילה.

עוררנו את הנקודה הזאת, כי מה שאנו לומדים כאן זה מאד פשוט, צריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו, צריך לדעת, לחשוב, כי ה' מלא כל הארץ כבודו, קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, וואו, מלא כל הארץ כבודו, זה נוגע אליך, לא רק מלאכים אומרים כן, אלא אתה צריך לדעת, כי כבוד ה', התעלות הכבוד, עושין כתר לראש המלך לעשות לו נחת רוח, תכלית העולם שכולם אומרים שירה ופורחים כמו חיצים וברקים כי נעשה תיקון בעולם, כי אדם אחד בעוה"ז עשה איזה כבוד למלך. וזה האמת. האדם הוא פנימיות הבריאה הוא עושה נחת רוח לה', זה המציאות שנעשה.

אלא שאין אדם מסוגל להבין ולדעת מה שהולך כאן, אילו היה יודע קצת, היה יודע מדעתו מרוב מתיקות והיה בשמחה כל הזמן, זהו אמיתת החיים, בשביל מה להתעסק עם דברים אחרים,

צריך לאכול ולישון ולעשות משהו, תתדבק בה', תברח לה' בתפילה שמחה וחיות. אם לא הולך, רק תעבוד על זה, מה אני צריך היום לשנות, לעבוד לשנות את זה עד הסוף, להיות בשמחה ולהיות קרוב לה', תמיד לצייר את המציאות של הקב"ה, מציאות אחדות ה' שיש.

שכנעתי את עצמי קצת, כן. הרבה אנשים אומרים לי, לא, מה זה דביקות. מה זה אלקות. הרבה שנים, חשבתני כמה

דרכי נועם

אוכל וכסף, אלא לחשוב על מציאות כבוד ה', ותדע שהיצר הרע מרמה את האדם שעכשיו אתה רחוק, כי אתה לא מרגיש, אולי פעם אחרת יהיה לך התבודדות ואז תתחיל, תבין שמרמים אותך, אומרים לך אלף פעמים ואתה לא מתעורר, מה עוד אעשה, כמה סטירות גם לא יעזור לך, כי אתה נותן לעצמך אלפי סטירות. רק תהיה בשמחה, ותגיד תודה לה', ולא לחשוב מדברים אחרים, להפוך כל ירידה לעליה, לתודה והודאה,

זה לא ענין של פסיכולוגיה וחיזוק שלא להתייאש, מלכות דקדושה תלוי בזה, מלא כל הארץ כבודו, התיקון הוא להיות בשמחה ואמונה וזהו, להפוך את הדבר להשגחה פרטית. יש תורה תפילה ומצוות ומעשים טובים, יש תשובה, ויש דאגות ורדיפות ובעיות וזה העבודה שה' נתן לך לדעת שמלא כל הארץ כבודו בכל זה, הוא עושה את זה הוא ישמור עלי, הוא איתי. לא סוף העולם. אם מישהו רודף אותך, אל תפחד ממנו.

בעש"ט היה ילד קטן ידע שאין לפחד מאף אחד, רק ה' מלא כל הארץ כבודו, ממלא וסובב כל עלמין, ע"י אמונה שאנו זורקים את הקושיות, כשיש לאדם מצב שלא מרגיש טוב, חלל פנוי, הראש לא עובד, אז תזרוק לגמרי כל ענין שעושה אותך רחוק מה', תדע שאני בתוך אור גדול אני קרוב לה' וזהו, לא שייך משהו אחר, יש פה משהו, ה' עושה את החיות, הוא לבדו נמצא, כשאדם זורק את הקושיות הוא ממשיך אור של סובב כל עלמין, אור של שבת בבוקר, אור מופלא של איה,

עיקר התיקון של האדם הוא לומר רבנו של עולם אתה בודאי כאן, אני מתקרב אליך, גם כשאני לא מרגיש כלום, לא אסתכל על הרגשות. הרגשות זה טוב כשמרגיש דברים טובים, כשמרגיש דמיונות, זה אתה, כולך דמיונות, כולנו חידושים בדמיונות. אם יש לך דמיונות. דע שאין האמת כך, האמת הוא שה' מלא כל הארץ כבודו, אתה מתקן.

במצב קשה, צריך להמשיך את המצב לדעת שאין שום ריחוק, בזה הבאת קרבן תודה, איה השה לעולה, תמשיך אלקותו ית' בתוך הבריאה, לגרש כל הקללות. אהה כמה ה' אוהב אותנו, כמה נחת רוח למעלה

כשאדם עוסק בתפילה בעבודת ה', מרגיש את הממלא כל עלמין, חכמה בינה, לא צריך לדעת כל הכוונות, רק תאמין, אח"כ תלמד הרבה ותהיה אדם אחר לגמרי, תצא משאל תחתית שלך שאתה חסיד שרוף של שאול תחתית, שריפה בגהינם, מקפיד שלא לשכוח ח"ו רגע מהגהינם, לא להסיח הדעת מהגהינם... תבטל את זה, ממלא.

וכן לית אתר פנוי מניה זה המדות. אין דבר בעולם שזה לא חיות מהמדה. המחשבות של האדם זה הכל מדות וספירות, ויש לך מחשבות שזה עונש, התיקון הוא שאדם אומר שזה שטויות, אני צוחק על זה, כל הדברים שבעולם רק להמשיך עלי אמונה וחיות וקרבת ה' וללמוד משהו, זהו תיוקן עוונות. אין לאן לברוח, חייבים לתקן את זה ע"י שאומר לית אתר פנוי מניה, ה' איתי.

אדם מסתובב לבד בעולם, חושב שסתם מתפלל מעריב, ולא יודע שה' שומע, דרך הצדיקים הוא העיקר לדעת מה', תתפלל ותקרא ק"ש עם ה', וזה ישנה לך כל החיים, תתעלה אל הקדושה, תהיה בתוך המציאות של הקדושה.

פעמים אולי הם צודקים, עד שתפסתי שהרמאות פירושו שהרמאי משכנע אותך שהוא אמיתי ואתה הרמאי, כולם תפסו את זה כבר.

ה' איתנו ממש, איתנו ממש. והוא שומע כל תפילה והוא נותן מיד, אם לא הגיע, אתה אשם, עיקר האדם זה שמחה וחיות וזביקות בה' באור וחיות

פרשת תולדות לומדים על סיפור של יעקב ועשו, רבינו מאריך בכל הענין הזה, כל המציאות של בחי' יעקב, שמשסתכל בכל דבר מתוך אמונה, ומתדבק בה', ורואה שכל דבר לא חי לבד, כל מה שנעשה בעולם לא נעשה לבד. אם אתה כועס למה הוא עשה כך, זה כמו עבודה זרה, עבירה הכי גדול שבעולם, בזה אתה מאבד את המציאות האמיתית. וכמו כן אם אתה לא שמח עם הפיאות שלך, כאילו זה סתם, מנהג ברסלב. לא לא. יש מלך מלכי המלכים, פיאות זה מצוה גדולה מאד, הזקן הטלית והתפילין והמעריב וחיוןך הילדים, תשמח בהם.

כל מציאות של האדם הוא רצון כונה ומחשבה שבתוך המעשה, מעשה בלי זה צריך תיקון, התיקון זה המלחמה

תמיד עשו נולד ראשון, תולדות יצחק מדת הדין, שאדם רוצה להיות מלא יראת ה', להגיע לאיזה מדרגה קדושה וטהרה, והצלחה בעוה"ז, יצחק משהו, ש"ס ופוסקים והצלחה עם ילדים, יצחק יודע שאני בן אברהם, אני בא רק מאהבת ה'. היה עקדת יצחק, יצחק יודע שהדרך שלו זה יראה ואיפה ופחד, רק אם זה בשמחה, צחוק עשה לי אליקם, אם יש חסרון שמחה, לזרוק את זה מיד.

אהבת ה', שאדם חושב על מציאות ה', אהבה לזכור שה' מסתכל עלי, יצחק שזה יראת העונש מעורר אותך לזרוק את הדרך שאתה הולך פה, שזה עצמו העונש שלך, אנשים לא זזים, רק כשיש התבודדות ומתחילים התחלה חדשה בכל יום, בכל יום צועק ובוכה אני משתנה, אני גמרת עם הסיפור הזה.

עכשיו הזמן להתחדש, אברהם יצחק ויעקב. זה הזמן להתחיל, להמשיך את מה שפעלנו בר"ה, האור של ר"ה אינו מסתלק, אדם טועה שזה הלך ממנו, פרופסור, לאיפה זה הלך, הרי פעלת כל הישועות בשלימות. ה' איתך.

רבינו אומר כלל, כל מה שלומדים בעבודת ה', הכלל הוא לבקש שלום, הגבורה לא ירחק אותך מה', רק שלום, להיות קרוב לה', ה' מברך את עמו ישראל בשלום, תמיד אני עושה נחת רוח לפניו, תמיד עושה פעולות נפלאות מאד מאד. אין לי שום נפילות, שום ריחוק מה', ממש דבוק בא"ל חי, שויתי ה' לנגדי תמיד, מציאות אלקות. לא משוגע אלא פשוט מתדבק באמונה שלימה כדי לדעת שאני חי בשביל משהו, יש לי שכר הרבה, כל הזוה"ק והכתבים אומרים שיש דברים נפלאים, תאמין בזה, תתחיל להאמין בזה בכל יום, תראה את החן המופלא שיש לך, החן המופלא שאתה עושה למעלה.

בא נחזור בתשובה, אדם שלא מרגיש את החן, משהו לא בסדר איתו. צריך להרגיש את החן, תבקש שלום, אומר רבינו מה שצריך לדעת זה שה' מלא כל הארץ כבודו, אדם אומר, תודה רבה, מה עוד?

אני עושה כבוד לה', לא לחשוב על הכבוד שלך כל היום

דרכי נועם

זה התורה שאנו לומדים כאן.

בקלות. יש עבודות, ודברים קשים, זה טוב מאד, נדבר אחכ, אבל ההתחלה הוא תחיל לחיות. להנצל משקרים, כי הנשמה שלך מאירה באור גדול מאד, והכל מכוסה בחושך, יש ריבוי הלבושים, אם תלך בחכמות לא תרגיש כלום

[ב] וְצִרְיָ לְדַעַת, שֶׁ"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" . וְלִית אֲתֵר פְּנֵי מַנָּה (ד). וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין (ה). וְאֶפְלוּ מִי שְׁעוֹסֵק בְּמִשָּׁא וּמִתָּן בְּעַבְדוֹ"ם, לֹא יָכוֹל לְהִתְנַצֵּל וְלֹמַר, אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ מִחַמַּת עֲבִיבִית שְׁאֵכֶלֶת סַנְדְּבִיצִים טְרִיפָה בָּשָׂר וּבְחֵלֶב וְעִשָּׂה עוֹד עֲבִירוֹת הַכִּי קִשׁוֹת שְׁבַהֲמָה לֹא יָכוֹל לְחַטּוֹא כ"כ הַרְבֵּה, וְגִשְׁמִיִּית שְׁנוֹפֵל תְּמִיד עָלָיו, מִחַמַּת הָעֵסֶק שְׁעוֹסֵק תְּמִיד עִמָּהֶם. כִּי כָּבֵר גָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, שֶׁבָּכֵל דְּבָרִים גִּשְׁמִיִּים,

אפילו שאתה מרגיש עביות, שעובר עליך ככה דברים כאלה, בחוץ לארץ עובדים עם כושים ומשוגעים וכל מיני, לא עובר עלינו חצי מהדבר הזה, מרגיש עב ומגושם לא למדתי היום ולא התפללתי טוב, בסדר נדבר פעם אחרת איך לתקן כל דבר להיות עובד ה' ממש, רבינו מכיר אותך, איש משוגע מעצבות, לא זזת עשרים שנה, תעשה ניתוח דחוף, זה העונש על העבירות שאדם לא אז, כולנו יש לנו איזה עונש, אחד לא משבר תאוה זה או עצבות זה, כולנו בעונשים האלה, עד שמכניס בעצמך רצון חזק. ולא תאמר תירוץ שאתה בעביות וגשמיות, בלי תורה ותפילה, רק לשונות עבום, כל התאות אהבו תנפולות זבל ושגעון, אל תרגיש עב ומגושם, אם אתה כן מרגיש עב ומגושם, תפתח בלקוטי מוהרן, תאמין בכח רבינו שממשיך עליך תקוה, אפילו שאתה נופל מהרצון, תאמר אני כן רוצה, תספר לה' אתהרצונות וכיסופין שלך, אבא אתה אבא שלי, אני רוצה לשמוח בשבת לשמוח בתפילין במעריב ובמנחה וכל מצוה, הכל תלוי שלא תרגיש את העביות והגשמיות.

וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הָעַבְדוֹ"ם, יָכוֹל לְמַצֵּא בָהֶם אֲלֻקוֹת.

מה זה 'אלקות', שיודע שהש"ת נמצא. זה הלשון של רבינו, שיש אלקותו ית' בכל מקום, הרבנו של עולם נמצא, הוא מחיה את האויר, את הבל, תהיה קרוב להש"ת, זה אומר שיש קדושה, אני בצד הקדושה, אני מסובב עם השגחה, עם כבוד ה', עם תיקונים נוראים, אני חלק מזה, אני לא רחוק מזה, כל כולי בתוך זה, וזה אני. כבון שצריך לתקן, כן, אבל דבר ראשון תאמין בה'.

יש דברים שמלמדים את זה בדרך טעות, לא מדברים מאלקות. רבינו אומר את זה בדרך נכון, כשמלמד אותנו להתדבק בה' תתדבק בה', אח"כ מדבר מבקיאות בשוב ותשובה, הוא מלמד לנו עצות איך לאחוז בכל זה.

אנו לומדים כאן קטע שהוא אור מפלא ונורא, כשאומרים שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד צריך לכוון על זה, אם לא כוון ק"ש צריך לומר עוד פעם פסוק ראשון, לכן צריך לומר אותו כל היום, ולכוון מה שכתוב כאן 'שצריך לדעת שה' מלא כל הארץ כבודו', ובכל לשונו תהעכום, לא רק הדיבור, אלא שהדומם צומח לא עושה בעיות, אוכל אותם, הבני אדם הם הבעיה שיש להם פה גדול, והם כופרים בכפירה, וזה נכנס בי, הכפירה נכנס כמו דבק, ואדם לא תופס שמרמים אותו לגמרי עם כפירה, והיצר הרע מרמה כל אדם שהוא רחוק. אז מה יש לי לעשות בחיים, כלום, כמו קוף.

זהו פרשת תולדות ויעקב ועשו, עשו זה מדת הדין שמכניס באדם ריחוק וצרות ובעיות, והוא נולד ראשון, וזה כל הסיפור של עוה"ז, וכל מה שעובר בכל יום מחדש, ומדת הדין מביא לאדם בלבולים נוריים שאי אפשר לשבר אותם, כשמתחזק שה' איתי, איזה ניגון, ולומד משהו, עושה מצוה ורוקד על המצוה, יש בעש"ט בעולם שמלמד להיות בשמחה ודביקות בה', להפסיק עם כל שאר המחשבות. עצבות זה גהינם כבר, זה סטרא אחרא, גרוע מכל הקליפות.. אין שום תשובה על זה. תשובה הוא שמישהו מרמה אותך, תתחיל בכל יום מחדש, אל תשכח. אתה פה בעולם, ואם אתה משוגע לגמרי, גם יכולין לעזור, אבל אתה לא משוגע לגמרי, תצא מזה. תאמר שאני לא רוצה. תתחיל לרצות. לאהוב את השלום. אני פועל, דבר ראשון מלא כל הארץ כבודו, אמונה ומלכות, שאנו מאמינים שאין שום מחשבה דיבור ומעשה שהולך לאיבוד, כל פעם שאדם מאמין בה' הוא מתקן, שויתי הוא מתקן, הולך ברחוב וחושב שה' עשה את הרחוב, זה התכלית. וכן עושה מצוה, תשמח, בלי חומרות, תשאל רב שלמד הוא אומר שזה בסדר אז בסדר. וגמרנו. תזרוק את השכל שלך ותתחיל לשמוע

מצוה עושים בשמחה, זה קל לעשות מצוה, לא צריך קוועטשים, הכל חלק חלק, רק תשנה את המציאות ותיכנס לאמונה.

ספה"צ נקרא דעת קבלה וסודות. ספרי רבינו מדבר מאמונה, כי הוא פעל בשמים שאנו צריכים ללכת בדרך הזה, אפילו לא יכולים לכוון ולהסתכל תמיד באור הזה, ואפילו לא מרגישים כלל, אומר רבינו, ידידי אני פעלתי שאתה תעשה קצת ואני עושה עם זה תיקונים ויחודים שזה גבוה מאד, אשריך, רק היה בשמחה, תאמין בה' שהוא מלא כל הארץ כבודו, ואני עושה כבוד לה', והעולם נהיה מקום של קדושה, גרשת את הקליפות. לית אתר פנוי מיניה, ממלא כל עלמין זה שמתמלא חיות ושפע חדש, ויש כ"כ הרבה מצוות לחטוף בתמימות ופשיטות.

מה המצוה הכי גדולה בעולם, להיות בשמחה, מה המצוה השניה, שמה שאתה עושה עבשיו, זה מצוה, אחד חוטב עצים ולא גונב, אחד לומד גמרא אחד שו"ע, אחד טרוד עם הילדים, אחד טרוד עם שטויות, מה שיש לך, זה מצוה שלך, אין דבר שלא עובדים שם את ה'.

למדתי שאי אפשר לחכות עוד רגע, הלך כל הסיפור. היצר הרע אומר שזה לא עובד, הכל כלום, שיהיה כלום, אני כן אוהב את זה, מרמים אותך ולא צריך אותך וזה לא אמיתי, בסדר תודה.

אומר רבינו, צריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו, היה אחד שנפל לעצבים ורצה לפרוק עול תורה לגמרי, הלך למסעדה חילונית בנתניה, לקח בשר כשר שיש בו איסור בחלב, כי בטריפה לא עוברים על בשר בחלב, הקפיד לקחת בשר טרף וגם כשר וגם חמץ בפסח, ויחד עם חלב, חשב שיהיה לו טוב, ה' ירחם מה שעבר אח"כ, אח"כ קרבתי אותו וחזר בתשובה, הפילו אותו, בתחילה היה לו אש, הפילו אותו בכח שהדרך שלו לא דרך, לכן נפל. ה' ירחם.

הדרך של עבודת ה' הוא השלום, לכפות את היצר הרע, כמ"ש בהמשך, רבינו מלמד את התענוג הזה, זה הולך

דרכי נועם

יעקב וישראל, יעקב עוד לא היה בדרגת ישראל, היה עדיין בדרגת מריבה עם עשו, עובר עליו, כמונו, אח"כ נהיה בכור, ועלה לישראל, בתחילה הדעת בקטנות, פה אנו אוחזים בח' אלקים, יש לו מוחין אבל מוחין דקטנות.

בעולמות עליונים יש מוחין דקטנות. כשאדם נמצא שם, הוא צריך את זה, זה המוחין הכי מתוקים, הם מקרבים לאדם מתוך הקטנות. יוכל למצוא את ה' בתמימות כמו ילד בחידה, יש לו מח קטן אבל הכל פשוט, אם אתה שואל שאלות בקטנות זה כבר חמץ, מחשבה של קושיא אתה גמור, תדע שאין לי שכל רק אני צריך לציית לרבינו, כאן נכנס רבינו לתמונה ומשנה הכל לגמרי, תדבר לה' בתמימות אפילו לא נדבק מלה אחת. ותרקוד שדברתי עם המלך, זה לא דמיון, בלי זה אתה בעל דמיון, תסתכל על האמת, האוצר של התורה, לא סתם לומדים, אבל בשביל ה'.

זהו עיקר הדרך שקבלנו בסיני, תורה בלי הקב"ה זה חידוש, שלא לשמה, לא לימוד בכלל, מתוך שלא לשמה וכו', תורה הוא להתחבר לקדושה, תפתח ספר ותתחבר לה' בנקל, זה לא קשה, תפילה ותהילים ולקוטי תפילות. בוודאות אפשר להתעסק בזה, תתחבר לה' שם.

ה' נמצא כאן, הוא רוצה שתתבטל אליו, שתשמח בכל בעיה, בינתיים תלמד משהו, תתפלל משהו ותתחזק, אם לא הצלחת, מי שאל אותך אם הצלחת, בוודאי מצליחים בכל דבר.

פִּי בְּלֹא אֱלֹקוֹתוֹ אִין לָהֶם שׁוֹם חַיִּית וְקִיּוֹם בְּלֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (נְחֻמָּיָה ט'): "וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת בְּלֵם".

רבינו אומר שיש לחשוב שיש חיות אלקות בכל דבר, ה' נמצא איתי ואצלי, אני מדבר איתו ושמח איתו, לא צריך לזה שום הכנה כלל, מרגע זה, תתפלל ותדבר איתו, בלי שום בלבול וריחוק מה', למה זה לא עובד? כי הקליפות מרמים את האדם, זה העונש של האדם, וזה עובר על כולנו, אבל כשמתגברים מאד מאד, מבקשים על זה, להתפלל לעבור על זה, למצוא את זה בדרך נכון, אני רוצה להתרגל להיות קרוב לה'.

כשאתה תתחיל לעבוד על זה, היצר הרע יפיל אותך בכפלי כפליים יותר מכל החיים, תתעקש עד הסוף, והוא בא יותר, אתה תשאר חזק, אני אוהב שלום, זה לא דברים גבוהים, זה תמימות ופשיטות לשמוח עם שבת וציצית, לא מסתכל על הרגשות. בודאי שה' נמצא כאן, זהו כלל האמונה שלא צריך לדעת יותר, לא צריך לדעת את הכל כדי להיות דבוק בה', לא כל קבלה ולא כל חסידות. התעוררות בא מאמונה תמימה שאין עוד מלבדו.

גם כשצריך להתעסק ולהשתדל במשהו, יודע שה' נמצא, ובכל דבר יש תיקונים, ככה צריך להיות פשוט בלב האדם.

ולמה אני לא מרגיש?

לְבַד שֶׁחַיִּית וְאֱלֹקוֹת הִזָּה שָׁם בְּצִמְצוּם גְּדוֹל וּבְמַעוֹט, יש מקומות שהחיות שיוירד לשם, מוחין שהתלבשו במוחין אחרים וכל מיני עולמות, עד שהמקום שלך, כלומר המחשבה דיבור ומעשה שלך, מלוּבש בקליפות, אם אתה רוצה את הקליפות, תקבל, אם לא רוצה, אין קליפות. רבינו מלמד איך לכפות את היצר ולשבור את הקליפות ולהעביר

ה' כן נמצא, הוא החיים, ואנו בעצם יש לנו חן בעיניו ית', עצם המציאות שאנו שלוחי ה' לתקן, ה' רוצה שנתענג מנועם זיו שכינה לנצח נצחים, הגוי יכול לחלום כל היום והלילה להתדבק בה', בעצמותו הוא לא יכול, זה פלאי פלאות הדבר הזה, כי המציאות של הגוי הוא בחוץ, בתאוות, הצלחה עצמית, יהיה לי טוב או לאו, התאוות משחקים טוב עם האדם, או שיש לו, או שבוכה שנקלק ממנו, יושן שבועיים, משתגע. אבל בני ישראל בעצם מתאוים לה', זה מציאות הנפש, כל מה שרחקו מה' זה כואב לנו, כי אנו בלי חיות. רוצים לחזור בתשובה.

כאן נמצא בחינת יצחק שעוד לא מתוקן, שאדם עם היראה ופחד שלו הוא טמבל כסיל, היראת שמים שלך זה המחלה שלך כי אתה מתרחק מה' בשביל זה, תשוב בתשובה שעה ביום, ושאר היום תהיה דבוק בה', אל תאמר שעובר עליך, אל תסתכל על זה. כשאומרים לאדם ככה זה, אז ככה זה וגמרנו, מה שאתה מרגיש זה כלום, גמרנו זה כלום.

זהו לימוד הקבלה, אומר לך מה לעשות. כמו הלכה אומר לך תלך להתפלל מעריב, כשנדמה לך שאתה לא יכול, אם אתה חולה חלש אתה פטור מיותר, תעשה מה שאתה יכול, שום דבר לא יפיל אותך.

תדע שבכל הלשונות עכום, שזורקים עליך חיצים וטילים ופצצות. זה כלום, גמרתי עם זה, כי תמיד היצר הרע מבלבל יותר, מי שלא מסתכל בשכל של דבר, זה כמו יצחק לפני התיקון, תתקן את זה עם אמונה, זהו חכמת הקבלה וחכמת הבעש"ט, תולדות יצחק בן אברהם, יעקב ועשו האמורים בפרשה, בעוה"ז עשו יוצא ראשונה וצריך להחזיק מעמד, למה צריך את עשו? אההה? כי התכלית שלך בא מתוך עשו, מתוך הבעיות שלך, בזה התיקון שלך, עובר עשו ולבן וכאן אתה מתקרב לה', כשאתה מתדבק לה', ועושה מצוה וחי עם המצוה, ותמיד ממשיך על עצמך התחדשות, זה תיקון הנשמה שלך.

חשדו שיצחק אינו בן אברהם, ה' צר קלסתר פני יצחק כפני אברהם, מציינים יצחק עם זקן שחור ירא שמים כמו רבינו, אצל רבינו היה פחד אבל מתוק כזה, ירא אלקים הכי גדול שהיה בעולם זה רבינו, מקטנותו היה ירא את ה', הרעד שלו, יראת חטא, יראה זה כלי לאור, דרגת היראה העליונה, היראה בחי' יצחק, אין לו זמן בשבילך, קרוב לדלת של רבינו כבר היה פחד ואימה, ממש הר סיני, קשה לגשת שם. אבל ה' צר קלסתר פניו כפני אברהם, שלום עליכם, מקבל כל מיני חברה מלוכלכים שיכורים, וערבים וכל מיני אומות משוגעים, ג' אנשים לא היה כולם ערבים, רק אחד, זה מספיק. ואומר שלום עליכם. אבל יצחק זה רציני, אבל צר קלסתר פניו,

כך צריך להיות אצלינו, כל ענין של יראת שמים שאני מאד רוצה, כוסף לדביקות. אבל כשבא למעשה בעוה"ז צריך לשמוע לרבינו, כי הוא נותן דרך עצה.

מכיר הרבה אנשים לומדים חסידות וקבלה וזוה"ק כל אחד כפי עניינו, כשיודעים שלא יודעים כלום יכולים ללמוד, זה לוקח שנים, אבל למה לא מתקרב לה', כי אין את הסולם מוצב ארצה עצות פשוטות של רבינו, תמימות ופשיטות כזה, שמודיע לך דרכים איך תמיד בתוך התמימות תהיה קרוב לה', אתה כבר שם, כל מיני דרכים של תפילה ושמחה ודביקים עמוקים בתמימות פלאי פלאות

דרכי נועם

את כל הרוע הזה.

דקדושה, הרי ד' מוחין דתפילין, חוב וחוי"ג, טט ופת.

לטטפת בלי ו', כדי לדעת שבכח התפילין ויציאת מצרים, אנו מזכירים בכל יום, כל ההיכלות עולים, ובשבת קודש יש כאלה תענוגים, תהיה עובד גדול, תתחיל לעבוד על המציאות להיות קרוב לה', בלי לרמות את עצמך, שעה ביום התבודדות וחשבון הנפש, שאר היום בשמחה מתוך אמונה שלימה שאין ריחוק מה', אין דבר כזה.

חז"ל מגלים שבכל הבלוף של הגויים, מלא כל הארץ כבודו. הוא מחיה את כולם.

ד' בחינות בכל העולמות, טט ופת, רבינו אומר אני הרבי שלך, יש קבלה וזוהר שהכל אלקות, או שהכל קליפות. בכתבי האירז"ל כתוב בכל דבר מה שיש לתקן, ולמה יש הדין והריחוק, והבעשט ואמר איך דביקות וכו' אומר רבינו, אני צדיק גדול שנותן הכל לך, אני מכניס אותך חזרה להר סיני, לשער החמישים, שלא תסתכל על מה שעובר עליך, כמה שזה קשה מאד, תשמח שאני נשאר בחיים, ה' נותן חיים, אין שום חשבונות.

ויש להודות ולהלל לה' כל היום וכל הלילה, אפילו אדם הכי גרוע, עוד לא מונחים במקום שזורקים אותך בחוץ, בפולין והונגריה זרקו חוץ מהבית, לא היה לחם כל יום, בשבת אכלו בקושי וכו', ובריאיות, פעם היה כאב שיניים דלקת, הלכו לקבר וגמרנו, איפה אוכל וכו', איפה מעיל ואיפה בגדים, לבשו סמרטוטים, אדם היה קונה מעיל פעם בחיים, אני הלכתי פעם חליפה י"ב שנה, ככה חיו בירושלים, אבל השמחה היה,

והיום מה קרה, חכמולוגים. מונח על אדם קליפה כאילו שהוא רחוק מה', הכניסו כאילו שצריך להיות צדיק גדול, אנו רחוקי סמזה, הצדיקים אמרו שה' איתך ואצלך, תהיה קרוב לה', וכך תזכה לחטוף הרבה טוב.

אומר רבינו יש 'כלל', תהיה קרוב לה', צריך לדעת את זה, ואם לא הבנת, תדע שה' מחיה את כולם, ואם לא הבנת, יש טט ופת של תפילין, ואם לא הבנת, יש ירושלמי שאם אומר היכן אלקיך, כאילו אין עם ישראל, יש טבע ויש חזק וזהו, הוא כופר שאומר היכן אלקיך, יונוי ששואל, מבלבל את הראש, לא אוחד בזה, רוצה שאתה גם תיפול, תהיה נורמלי בעוהז, תדאג ותהיה פשוט כמו שהיית כל החיים, תגיד לו חביבי, לך מפה. רבינו אומר שאי אפשר בלי עזות דקדושה.

מה זה עזות? להראות לך? אין לי כח עכשיו. הישועה הכי גדול של בחור שעובר עליו בישיבה, שהוא מתחיל להיות עז חזק, מפסיק להיות בטלן בוכה כל היום, חזק אוהב בזיונות, ככה לומד ומצליח, לא מסתכל על מה שעובר עליו.

מקל ואבנים כואב, אבל דיבורים לא אכפת לי כלל מה אנשים מדברים, הם לא רעים הם פשוט עייפים, לכן לא אמרו לך בוקר טוב, אשתו נתנה לו על הראש, בדיוק פגשת אות ואח"כ.

היום היה לי כזה סיפור, לקחתי מונית למטה ליד סוכת דוד, לנסוע לשם לוקח חצי שעה, הנהג היה בבעיה בטלפון, פתאום עבר בדרך שונא גדול שלו עמד בצד והתחיל לקלל אותו קללות כאלה, הוא היה עצבני כזה, אמרתי לו, יום אסל יום בסל, וכו', ככה כל יום אצלינו, אבל עזב, סגר את החלון שישתוק, שלמתי לו עוד עשר שקל שישתוק. שירגיש טוב, הוא הרגיש טוב.

רַק כְּדֵי חַיִּינוּ לְהַחְיֹתוֹ וְלֹא יוֹמָה אבל הקב"ה לבדו מחיה את זה.

כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִמְצַם אֶת אֱלֻקוֹתוֹ בְּצִמְצוּמֵי רַבִּים וְשׁוֹבִים, מְרַאשֵׁית הַמַּחְשָׁבָה עַד נִקְדַּת הַמְּרֻכָּז שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי, שְׁשֵׁם מְדוּר הַקְּלֻפּוֹת:

ראשית המחשבה עד נקודת המרכז של עולם הגשמי הזה, הקב"ה צמצם, אבל המציאות שלו ית' נמצא, ואני פועל, ההרגשה והקושי הוא מבחוץ ואתה יכול לתקן את זה.

וּבְכָל מָה שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל יוֹתֵר וּמִתְצַמֵּץ יוֹתֵר לְמַטָּה, אֱלֻקוֹתוֹ מְלַבֵּשׁ שֵׁם בְּמַלְבוּשֵׁי רַבִּים יוֹתֵר.

לאחר שלימד רבינו שצריך לדעת שה' מלא כל הארץ כבודו, ואסור לאדם שאני מגושם אם לא מרגיש טוב, זה איסור, גמרנו. כמה פעמים ביום, כל שעה, גמרנו עם כל מה שעבר עלי, כן, יש שו"ע, יש מדות טובות. תתנהג נורמלי, אבל תמצא שיש לך אבא בשמים ויש לך הרבה עבודה, משלמים הכי טוב, ותהיה בשמחה וחיות. נכון שטיפול מזה, אל תסתכל על שנפלת מזה, כי זה כלום, אתה במלחמה, תישאר בחיים, קדימה.

אם ישאל אדם, אבל אני במקום כזה נמוך מלא שטויות. אומר רבינו, רגע, הרי אתה מניח תפילין ויש ד' פרשיות, לא כתוב להדיא אלא 'לטוטפות', פירושו כתר, חז"ל דרשו טט שתיים בכתפי, אל עריש, קרוב למצרים, או יון, פת באפריקי, מכיר אפריקנים? שם אומרים שתיים פט, חז"ל אמרו שאני הייתי באפריקה ושם שמעתי פט, אבל מה הקשר לתפילין בדיוק?

במאמר הזה מדובר מכל הגויים, רומי, אפריקה, וכתפי, כתפי זה ענין פרנסה, ריחיים על צוארו, עול הבנק והפרנסה, אפריקה נואפים בהמות. רומי זה רשעות כל הצרות והמחלות. מכל זה רבינו מדבר, ואנו מניחים תפילין וממשיכים בכל יום יציאת מצרים, מחזירים לנו כל יום את המציאות שה' מתגלה בעולם.

ה' הראה לנו שהוא משנה כרצונו את הדומם צומח חי ומדבר, הוא מנהיג את העולם שיראה ככה, ויש לו בני בכורי ישראל, והוא לחם נגד הממלכה האדירה של מצרים, פירדמידות כאלה שעד היום אין מי שיוכל לעשות כך, כל הכוחות של טומאה וחשמל היה שם, וה' הוציאנו משם ושבר את כל מ"ט שערי טומאה וגילה כי אין עוד מלבדו, גילה אהבתו אלינו, והטעים לנו את הטעם של התורה"ק, כדי לקרב אותנו לה' נתן לנו תורה, אנכי ה' אלקיך, זה אמונה, אל תעשה ע"ז, אל תעשה מציאות מהפרנסה שלך, זה ע"ז,

זהו טט בכתפי, טט שתיים, ה' אחד, אבל לי יש בעיות בעולם, זה שתיים, הוא למעלה ואני כאן עם הבעיות. זה שתיים, פת אפריקה זה תאות ניאוף, פת בגימ' עם ה' תפ"ה, קליפה, שצריך תיקון תהילים, פת שתיים, כאילו ה' רק למעלה, ובעוה"ז לא צריך להיות קדוש.

לכן יש תפילין, מוחין שמגיעים עד מלאך מט"ט, כלים ראשונים של יצירה ועשיה, מקום שאדם מונח בגשמיות, לכן יכול לרדת לשתיים ולהפוך לחבר לאחד, ופת, גם מוח מקולקל אפשר לתקן ע"י דעת, תיקון כללי, דעת ואמונה, חן

דרכי נועם

נו תתחילו להיות בשמחה.

הוא שואל היכן אלקיך, אפיקורס.

רוח לה', אני יושב עכשיו בבית כנסת, הייתי יכול לשבת בכדורגל עכשיו, ב"ה אני יושב ליד לקוטי מוהרן, אפילו שלא יודע מה כתוב כאן, אבל חמישים שנה כבר לא הייתי בבית כנסת, רבנו של עולם אני בא אליך.

יש חן אמיתי, מצד אחד זה עבודה קשה להתעורר לזה, מאידך אתה נכנס לשכל לא מתוך יגיעה קשה, אלא אתה פשוט מתגל"טש לתוך אלקות. לא באופן קשה ונענעים קשים, נכון בתפילה צריך בצעקה וכל הגוף והנשמה, אם אין לך את זה, תלך רגיל, ואתה בדביקות. הבעש"ט ביטל דרך תעניות וסיגופים, עשה דרך קל של עבודת ה', לדבר לה' זהו, הוא שמע.

אם אתה שואל שאלות. אל תהיה כמו הרומאי ההוא, יש דרך של התעלות החן, זה מכניס באדם בקלות זרם כזה שהוא נתדבק בה'.

אלה תולדות יצחק בן אברהם, יעקב ועשו האמורים בפרשה, יעקב יורד למטה לשוב, לעשו ולבן, ומחזיק מעמד, עשו נופל לדינים, היה יכול להיות צדיק, אבל העצבות גרם לו שהוא לא בשמחה, עשו עולם העשייה, חושב על מה שקורה היום, אדם לא צריך לחשוב מה שקרה היום, רק לחשוב מה שקרה לשני ולעזור לו.

הרש"ב מחב"ד, היה צדיק גדול, היה לו חסידים הרבה, היו שנים קשות, כמעט יצא מהשכל מרוב צער, מי ששומע צרות של אנשים ויש לו לב, יוצא מהכלים, זה עם הבן שלו וזה וכו', והרש"ב הלך לחכם גדול מאד מהגויים,

הרש"ב היה מתוק מדבש, איזה חידושים, היה לו דרגה גדולה כזאת, לא תפס את התמימות של רבינו, אנו משתגעים מרוב צער, רבינו מלמד איך להתייחס למחשבות. הבעיה שלנו שלא רוצים, הנה מתחילים שנה, יש סיפור יעקב ועשו, יעקב יושב אהלים מתעלה ומחבר את העולם לה', והמציאות של עשו מתגלה, עשה כל העבירות שבעולם ביום אחד, עד הסוף ככה, אאע"ה נפטר, גמרנו עם הסבא הזה, כנראה שבחיי אברהם לא היה יכול לחטוא, היה כזה אהבה כזה רבי, רק נפטר, יצא עשו לתרבות רעה.

אני זוכר שהייתי ילד בחידה, עשו היה עם הידיים בכיס כמו שייגעץ ואמר הלעטיני, ולא עשה ברכה, עשו אמר אני עייף, אני עצוב, יעקב אומר אם אתה עייף תעשה משהו עגול, עדשים, בזה מנחמים, רבי נחמן, העיגול הזה הוא רבינו. וכן פרשת חיי שרה 'קמח סולת' בגימ' נחמן נתן, זה תיקון העולם. משם נולד יצחק, יש תיקון ליצחק. באו לבשר על יצחק ולהפוך את סדום, שורפים את הרשעים, ומצילים את העולם. גם עדשים לנחם, להתנחם על העבר.

עשו לא רוצה לשמוע רבי נחמן, לא רוצה את ה' בכלל, הולך למות ולא רוצה בכורה, אנו צריכים לבדוק האם אנו רוצים בכורה.

יעקב בתחילה לא היה בבור, היה בקטנות המוחין, עוד לא היה לו כח לראות שכל שבכל דבר באור גדול, רק בבחינת יחוד קטן בחי' אמונה, יעקב ורחל בחי' תיקון האמונה, עוד לא עלה למעלה למוחין, אבל ידע שבתוך המצב שלו יכולים לבשל עדשים, הכל עגול, להתנחם, ולרצות בכורה, יש משהו בעולם שנקרא שכל כזה שמאיר לי מאד בכל דרכי שרק ה' נמצא פה, ועם זה אני הולך לכבוש את כל הלבן הארמי, הרמאות של עוה"ז, שהיצר הרע בא לאדם לא

כי באמת כל מה שה' עושה עם האדם בוודאי זה רק לטובה, צריך עזות דקדושה, בלי עזות דקדושה אי אפשר להשיג השגות אלקות. עזות כלומר שאם אומרים לי ריחוק, אני חזק עד הסוף, נגד עצמך ונגד הנפילות שלך, ולקבל את זה בצורה נורמלית, לא בצורה של הפקר משוגע, לא לא, מזהירים בכל פעם, להזהר בכל מחשבה דיבור ומעשה לעבוד את ה' בקדושה וטהרה, העצות של רבינו מודיעים לנו, אתה יכול להיות דבוק בה' תמיד, רק תחפש לחזור לה', הוא מלמד לנו איך, הלבושים האלה שעשית דברים רעים, הם מרמים אותך, תהיה עז נגדם, וזה הכלל, אם אתה רוצה תצליח.

משם אתה יכול לדבק את עצמך בה', מהנקודה של חיות אלקות. יש דביקות ששייך לנו לפעמים, ויש דביקות ששייך תמיד בכל מצב, משם אתה יכול ל"דבק" עצמך בו ית', ולשוב אליו ית' בתשובה שלימה, אח"כ תשוב, מתוך הדביקות בה' תשוב, מותר לך לחשוב מה' בכל מצב, ואם אתה טמא, תלך למקוה, ותתדבק בה'. כי לא רחוקה היא

אָפְלוּ בַמְקוֹמְךָ שְׂאֵתָהּ מְשַׁקֵּעַ בְּמִדּוֹר הַקְּלֹפּוֹת, גַּם בֵּן שָׁם תּוֹכֵל לְמַצֵּא אֱלֹקֵינוּ. כִּי הוּא מְחִיָּה אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלֵם". וּמִשָּׁם אֵתָהּ יְכוֹל לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה. כִּי לֹא רְחוּקָה הִיא מִמֶּךָ (ו). אֶלָּא שְׁבַמְקוֹמְךָ שָׁם רְבוּ הַלְבוּשִׁים:

וְכָל מֵה שְׂאֵדָם הוֹלֵךְ מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה, הוּא מִתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיְכוֹל לִידַע אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִבְנָה יִתְרָה. כִּי כָל מֵה שֶׁהִמְדַּרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, נִתְמַעֵטוּ הַלְבוּשִׁים, וְנִתְמַעֵט הַצְּמָצוּם, וְאִזּוּ הוּא מִקְרָב יוֹתֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיְכוֹל לְאַהֵב אֶת עַצְמוֹ עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה יִתְרָה:

אלה תולדות יצחק בן אברהם, עקדת יצחק נכלל יראה באהבה, כל הפחד רק בשביל הצחוק והשמחה, שזכיתי לשמור שבת בעוה"ז, זכיתי לא להתבלבל מחומרות. זכיתי להתפלל כראוי, ואנו מלאים מצוות, איי איי, אני רק מחיה את עצמי, רק קרוב להשי"ת. ולמה אני לא מרגיש לפעמים, כי במקומך רבו הלבושים, יצחק נמתק כי הוא בן אברהם, קלסתר פניו דומה לאברהם, רק מקרב, רק שמחה, רק לראות חסדים ואלקות. ולזכור שה' מחיה ומהוה את העולם וצריך אותי בכל רגע ורגע.

מה שאתה מרגיש, ידידי זה עולמות של קליפת נגה, אם היה קליפות ממש, לא היית מרגיש כבר, איך מתקנים, העיקר לא לפחד, אל תעשה מהם מציאות. כמה שאדם עושה אמצעי יותר ממה שיש, הוא צריך לעבוד יותר קשה, כמה שאדם לא מסתכל על אמצעי, הכל הולך בנקל.

כל מה שדואגים על כסף ובריאות זה תיקון, כל מה שעובר עלי זה עבודת ה', כן, כך כתוב בתורה א' להסתכל בשכל ופנימיות, לחבר את החיצוניות אל הפנימיות.

זהו כלל, שלא צריך לדעת את הכל, יש עבודה גדולה, אבל הכי קל, להרים את החן האמיתי. בכל שבת זוכים לסליחה ומחילה וכל טוב שבעולם, וה' מתפאר איתך.

רבינו נותן לנו דברים תמימים פשוטים, מצד אחד זה עבודה קשה, אני רוצה להיות קרוב לה', ולהאמין שאני עושה נחת

דרכי נועם

בחנוכה.

ה' יגלה אהבתו עלינו, זה לא משתנה אף פעם, למה אתה ברוגז? כי כי... תפסיק להיות ברוגז, שלום שלום.

יום ה' פרשת תולדות, כז חשון פה

תורה ב תניינא שיעור ב

התחלנו ללמוד קצת יסודות המאמר כדי שנוכל לבאר בעומק, קצת להבין יותר עמוק.

ימי חנוכה הקדושים, יום טוב בימות החול, היה נס יותר גדול מיציאת מצרים, הצבא הגדול ביותר בעולם, ולא עוד אלא שהיה נס, במצרים היה כישוף וטומאה, יון היה התגברות החכמות, על זה אדם חי עד היום, פסיכולוגיה רפואה וחשבון, היה אז חושך גדול מאד, לא ידעו איך יהיה קיום לכלל ישראל, כולם נפלו להיות מודרני, נפלו מהיהודות.

ימי חנוכה הם ימי הודאה, כאן נתגלה ענין ההודאה, להודות ולהלל לה'.

[א] ימי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַוְדָאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וְקָבְעוּ שְׂמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלֶי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל' וְכוּ'.

קבעו שאפילו בימי צרה יכולים להודות ולהלל, קבעו להמשיך שפע של קדושה שאפילו במצב של חושך נמוך, יכולין להפוך הכל, ונעשה ענין אחר לגמרי, קרבת ה' מתוך הירידה. כמו שיתבאר בסוף המאמר, זהו ענין אחדות הפשוט מתוך פעולות המשתנות.

פעולות משתנות היינו שהכל טבע, אין להודות ואין להלל, אין שמחה, קבעו המשכת אור לצאת מחושך הזה, הארה עליונה שאני לא חושב מעצמי, לא מכסף ולא מכבוד, לא מחסרונות ולא משידוכים, קבעו שזה ככה, מי אומר שזה שייך לקבוע כן, חנוכה אומר שיכולין לקבוע אור אפילו בתוך החושך.

יְמֵי הַוְדָאָה זֶה בְּחִינַת שְׁעֵשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, עוֹה"ב נצחיות, נצח נצחים, אלפים ורבות שנים, למעלה מהזמן לגמרי, מה עושים בעוה"ב, יושבים ונהנים כל היום, ממה נהנית הנשמה, מהשגה חדשה בהש"ת, השגה חדשה באלקות. בחינת מלכות, נצח הוד יסוד, בחינת תפארת, בחינת אהבה ויראה, יש מספיק מה להשיג, באורך ובעובי, מוחין וכמה מיני מוחין, כ"ש יותר גבוה מה שרק הצדיקים המופלגים משיגים שם, והולכים עוד ועוד, זהו שעשועי עוה"ב. הנשמה יושבת בעולם הבא, עולם שהוא הולך ובא, השגה חדשה שלא השיג מעולם. זהו עולם ה'בא', כל חצי יורד עוד טיפה, מ"ח טיפין בכ"ד שעות, לא יודע כמה זמן זה חצי שעה, אבל בכל פעם יש עוד התחלה חדשה, זה מאד גישמאק, בעוה"ז עסוקים בדברים אחרים ומאבדים, שם לא מאבדים, יש לך את כל הסעודה בלי לאבד.

שעשוע עוה"ב, ימי הודאה בעוה"ז הוא באאותו אופן, כמו שיש שעשועי עוה"ב לנצח נצחים, בעוה"ז הוא הודאה מתוך החסרון החושך והקרירות, שזה יביא אותנו לעוה"ב.

שם זה להודות ולהלל השגה בתכלית הפשוט, ובעוה"ז הוא הודאה מתוך פעולות ומשתנות. מתוך כל הצרות שלי אני מוצא קביעות להיות בשמחה, לא להסתכל על בעיות. שם למעלה זה לנצח נצחים השגת אחדות הפשוט, וכאן

בפירוש אלא עם רמאות. אתה לא מרגיש טוב, עובר עליך וכו', מה העצה, תחיה את עצמך, אל תקח את הרמאות שלו.

יש רבי בעולם.

צריך לדעת איך להוציא את הבכורה ולקבל הברכות. אני כן יכול להתנחם, אני כן יכול לחיות. לפי שיטת עשו שזה עולם העשיה לבד, אין רצון לחיות. סתם סוחבים, חיים היינו חיים מתוקים של שלום אהבת ה' ותקוה ומשמעות. ואין שום בעיות שמה, ואם יש דאגות. משנה דרכו וחוזר לה' רק עם אמונה ובטחון. והיצר הרע מבלבל וכו', תאמר לו, אני כבר יודע מי אתה, גמרונו. חוזרים בתשובה.

ס"ג ימים אחרי סוכות, נסוגנו אחור, אבל יחדיו, אנו דבוקים בה', אנו מעלים נחת רוח לה', נהיה מלא שמחה וחיות. ונזכה להתבודדות שזה תפילה דאוריתא, לדבר לה' כדבר איש אל רעהו, ולהתנהג נורמלי, ונלמד תורה, זה יחיה אותך, תעשה מצוות, תחטוף, אל תישן, אתה מלא מצוות תחזיק מהמצוות שלך, תתעורר תקום.

היצר הרע שולח כל מיני שלוחים שזה לשונות עכ"ם, הבעיה שזה לא בא מעכו"ם כומר, וכו'.

הגלות הוא עשו, כשהיה ביהמ"ק היה תיקון של עשיה, העברת הדינים.

עשו רוצה את הברכה, כל מה שאנו צריכים בעוה"ז הוא גונב את השפע, משמים נתנו לך שפע, היית בעצבות הוא גנב את זה, כעס מזיק, ועצבות פי אלף, מה עושים, חוזרים לקבל את הברכה, ויתן לך האליקים מטל השמים ומשמני הארץ, בכל תפילה מאמינים שה' נותן ונמשך שפע גדול.

היה מחלוקת כל השנים, עשו יוצא ראשון הוא לוקח את הכל, אבל אנו אוחזים בעקב עשו, מהפך אותך, לא מפחד ממך, נפלתי ואני אקום.

יעקב לחם עם עשו עם חן, כמ"ש במדרש איך שייך שיעקב ישתחוה לאידיוט הזה, למה, איך מותר דבר כזה, בזה"ק מסביר את הסודות, רבינו מגלה שכל הסוד הוא שידע להעלות את החן, אמצא חן, פני אלקים הוא שם אכדט"ם, הולך להמתיק את הדין, זה עבודה שלי, עם הדביקות שלי לה', מוציא ממך את החיות. עושה המתקת הדין. עשו זה הקדושה, מהפך את הניצה"ק הנפולין, זהו חיות של עולם העשיה, צ"ו, אל אדני. ויתרוצצו, צ"ו צ"ו, עשיה שבעשיה, אבל יעקב מהפך הכל לעבודת ה'. זו ירושתינו

יש רבי אמיתי שהזהיר לדעת שיש תקוה, לא להתייאש כלל. אנו דבקים בכבוד ה', אפשר לתקן את הכל עם חן דקדושה בתמימות ופשיטות.

רבינו מגלה במאמר הזה בהמשך, שע"י כפיית הרע, האותיות בולטות ואתה בא לידי גילוי אמונה וחייושי תורה, וזהו הדלקת הנרות, להדליק צמצומים דקדושה, ולאהוב את ה' בכל מצוה, האהבה שה' אוהב את הפיאות והכיפה שלי.

ככה היה נראה אנ"ש פעם, כזה שמחה והשתוקקות, ודברו מה', ומחיות אלקות. מתיקות כזה, באהבה כזה, אנו מחכים שה' יחזיר לנו את האהבת חברים, בלי חבר קשה מאד, אשרי מי שמתחזק בזה, ונכנס בזה באמת, יש אהבה שבדעת, אהבה גדולה שמתגלה בשבת, והולך להתגלות

דרכי נועם

את השעשועים להיות יותר ויותר קרוב לה' ולגדולת ה'. זהו קרבן תודה.

ובזה מובן, כי אי אפשר לזכות לעוה"ב רק מתוך מה שעובר בעוה"ז, הכלי לעוה"ב הוא ע"י הכלים שאתה עושה בעוה"ז, ה' הוא אבא טוב, רוצה לתת לכל אחד הכי טוב, גאון כגו"א וצדיק כבעשט ועשיר כראטשילד, ובריא לא יודע כמו מי, ה' מאד מתוק וטוב, רוצה לתת לכל אחד עוה"ב והשגות אלקות אלא שאין לך כלים, מה הם הכלים, החושך בלילה שעבר עליך ולא נהיית אפיקורס יוני, קבלת באהבה,

בזה מובן למה תודה זה הלכה.

כי כל הקרבנות יתבטלו לעתיד לבא, למה יתבטלו? ולמה תודה לא יתבטלו? כי יתגלה שעיקר הלתיד לבא הוא השגות אלקות, ועל מה יודה ויהלל על הירידות, שהרע יתהפך לטוב, ואיך נתהפך לטובה ע"י הלכה, שאפילו חמור כמוני אבל יש לי זקן ופיאות. יש לי קיום הלכה בתוך העולם המגושם הזה,

זהו השמן של נר חנוכה, להדליק את המצוות שאתה עושה, תדליק את הזקן שלך... אתה מלא מצוות כרימון ואין לך את החסד הגדול שיגיד לך מהו הלכה, תדליק את המצוות שאתה מקיים, כל מצוה, כל מחשבה דיבור ומעשה של טוב תדליקנו, וזהו 'וקבעו'.

כי ימי חנוכה מאיר חסד גדול, החסד נמשך מעתיק יומין, הארה גדולה שנתלבש בגבורות, ויורד ומתפשט למטה למטה, כמו ליל פסח, מה זה, לא סתם ימים, אלא שמאירים היפך מדעות הכפירה של היונים שאנו רחוקים מה', אדרבה אנו מאד קרובים, כי אפילו כשאין ביהמ"ק, הוא נחרב, אתה כמו כה"ג מדליק את המנורה בבית שלך, כמבואר ברמב"ן. ועוד יותר גבוה מביהמ"ק, כי הדלקת המנורה בביהמ"ק הוא בחי' מלכות שנבנה, בחנוכה זה יותר גבוה, כי המלכות עולה.

וכל זה כשאדם חותר להתקרב לה' מתוך הירידה, זהו תודה שלא יתבטל לעתיד, וזהו אחדות הפשוטות מתוך פעולות ומשתנות. כי יקר מאד אפילו אצלו ית', היינו אפילו בעתיק יומין זה יקר מאד אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות. כי הטבע הוא הצרה, הדאגה, מה שאתה מתחזק, זה לא יתבטל לעולם.

שאר קרבנות הוא קירוב לה' מתוך ביטול הרע, לעתיד לא שייך, כי הרע כבר נתבטל, התודה הוא קרבת ה' מתוך הכלים שעשית. זה נשאר.

שְׁלֵא יִשְׂאֵר לְעֵתִיד, רַק בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָא, לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל וְלִדְעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,

בלילה הראשון מדליקים, וזה דלק ח' ימים, בכל יום זה מתחדש, הודאה חדשה, חסד חדש, שעולה מלמטה למעלה ויורד מלמעלה למטה, ונעשה דבר חדש שאפשר להדליק את הדבר הזה שהירידות מתהפכים לעליות. והעיקר לדעת אותו ית',

כְּמוֹ שֶׁנֶּפְתּוּב (יִשְׁעִיָּהוּ י"א): "כִּי מְלֶאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת ה' כְּמִים לַיִם מְכַסִּים", נִשְׁזָה כָּל שְׁעֻשֵׁי עוֹלָם הַבָּא:

מלאה ה' הארץ, היינו הירידות. הארציות. עפר אדמת

משיגים איך פעולות משתנות מתחברים לאחדות הפשוט, כמ"ש בסוף המאמר.

כִּי זֶה עֵקֶר שְׁעֻשֵׁי עוֹלָם הַבָּא לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ וְלִהְבִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל יְדֵי זֶה סְמוּכִים וְקָרֹבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ההכרה במציאות ה', עי"ז מתקרב לה', בזה"ק כתוב שכל החיים של האדם הוא בגין דישתמודעון ליה, להכיר את ה', זהו ההודות ולהלל, זה מה שאנו צריכים לעשות. ולכן אפילו אדם שלא לומד ולא מתפלל, ויש לו בעיה, יהיה בשמחה שאני כאן כדי להכיר את ה', ה' יתן לי חסדים וישועות, ואני לא אדאג, כי אני רוצה להכיר את השי"ת.

אנשים עסוקים בדאגות וכבוד ואוכל, כל היום עסוקים להכיר את הצרות. אנו באנו להכיר את ה', האם שייך בעוה"ז להכיר את ה', זהו הפלא של חנוכה, קבעו רבותי שכן אפשר, מי קבע, רבי חנוכה קבע. אפילו שכחו, כן אפשר, חזרו וקבעו.

כִּי כָּל מֵה שִׁינְדֻעִין וּמְכִירִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר סְמוּכִים אֵלָיו בְּיוֹתֵר, כל טיפה הכרה, כל שטיקל גמרא, כל מלה בזה"ק, כל דיבור של רבינו, כל ענני של צדיקים, כל השגה בתפילה, כל טייטש, נקרא דאשתמודעון ליה, להכיר מציאות ה', כ"ש בתהילים להכיר גדולת ה' חסדיו, ישועותיו, לא רוצה לחשוב על בעיות רק על ישועות, כך נהיה ממש ישועות רבות. כך קבעו שאם אתה מודה ומהלל, אתה ממשיך ישועה.

למעשה עוד מעט חנוכה, נוכל ללמוד רק ג' שבועות את המאמר הזה, צריך להזדרז בזה. צריך לראות כל יום שעשועי עוה"ב בלבד. זהו חנוכה, להדליק קביעות שאני יכול להיות קרוב לה'. חנוכה קבע ההודות ולהלל, זהו כוונת הדלקת נר חנוכה. וכמ"ש בהמשך שזה אל אלקים הויה יחודי הנ"ר.

זהו חנוכה, להודות ולהלל בפשיטות, וגם להמשיך על עצמי השגת האחדות שעשועי עוה"ב, וכן להשיג אחדותו מתוך פעולות המשתנות. כדי להתקרב יותר לה'. זהו כונת חנוכה.

כִּי שְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים יִתְבָּטְלוּ לְעֵתִיד בְּלֵם, בְּבְחִינַת: 'כָּל הַקְּרָבָנוֹת בְּטָלִין, חוּץ מִקְרָבֵן תּוֹדָה' (מְדָרְשׁ רַבְּהָ, צוּ פְרָשָׁה ט, אָמוֹר פְּרָשָׁה כז, עֵין שָׁם), שְׁלֵא יִשְׂאֵר לְעֵתִיד, רַק בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָא, לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל וְלִדְעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּפְתּוּב (יִשְׁעִיָּהוּ י"א): "כִּי מְלֶאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת ה' כְּמִים לַיִם מְכַסִּים", נִשְׁזָה כָּל שְׁעֻשֵׁי עוֹלָם הַבָּא:

בהמשך אומר שהודאה הוא תודה, ותודה זה הלכה. בפשטות תודה היינו 'תודה רבה', כאן הוא חיבור ההודאה ותודה, ולהלן הוא אומר שבחי' תודה הוא הלכות, איך בא מהודאה לתודה ומתודה להלכה? קשר הדברים הוא שלא ישאר לעתיד רק בחינת תודה, הרי שבחי' תודה הוא הודאה, שהיה צרה ונעשה נס, מתי באים תודה, כשהיה בעיה, מאה שנים צרות והיה לו אמונה ובטחון ונושע, זהו תודה.

והרי קרבן תודה הוא דבר פלאי, צריך שיהיה צרה כדי להביא תודה, וכן מביאים אותו מחמץ, איך אפשר לומר שזה יהיה לעתיד לבא, אלא שרבינו אומר שההודאה שמודים לה' הוא מתוך הצרה, קבעו להיות בשמחה, אפילו אדם חולה שלא יכול לזוז, כך קבעו שיהיה לך הודאה, ותיכנס לשעשועי עוה"ב שזה אחדות הפשוט שאתה משיג תמיד

דרכי נועם

שכן, קבעו שכן, אם אתה רק מנסה ורוצה, אתה כבר שם. אם לא, אתה יונוי, רק חסר לך מכנסיים קצרות ונוצה על הראש, קבעו להיות בשמחה וקרבת ה' עם הלכה פשוטה, אנחנו מלאים מצוות כרימון. מנהגים קדושים של ישראל זה גם הלכה, אלא שנרדמת וחושב שאתה גוי, תרגיש את החמימות את החיות. תדליק את המציאות של כל נקודה ביהדות. ותפעל כל הטוב.

זֶה בְּחִינַת שְׁעֵשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּבְחִינַת (נְדָה עַג): 'כָּל הַשְּׂוֹנָה הַלְכוּת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לֹו שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא'

שונה הלכות, כלומר שהוא לומד וגם מקיים, רבינו אומר 'ללמוד', שונה היינו שמעיין עוד פעם הדיבור של הרבי ואח"כ מקיים את הדברים. וכן הלכה בפשטות כנ"ל, וכל דיבור של רבי נתן, משיבת נפש, כל חידוש בדברי רבינו מחדש, וזוה"ק מחדש, זה נקרא הלכות. והוא הנקרא שעשועי עוה"ב. מדליקים את האור למטה מעשרה טפחים.

ההלכה הוא הבחינה זאת, דבר שיורד לשאול תחתית. וזהו חסד לאברהם, החסד הגדול ביותר שבעולם, ה' עשה שנוכל להיות דבוק בו, ומאד קל להיות יהודי, אסור לנו ליפול מזה, ולא לחשוב שאנחנו רחוקים ממנו ית' ח"ו.

וכמו שיש דעת שעשועי השגות אלקות, יש לדעת שהשעשוע שיש לאדם כשלומד ליקוטי הלכות ודברי הצדיקים, כשנתחדש לו שכל, בכל עת הוא מדרגה חדשה.

שו"ע מוציא את האדם מספיקות. כשלומד גמרא הוא לומד איך להכנס לספקות. שכל של קושיות והבנה, לעומת זאת שו"ע, הוא לחתוך הלכה ברורה, לימוד הלכה זה שעשוע פשוט, דבר ה' זו הלכה. וכ"ש בעבודת ה', כל חידוש שיש, בפרט בספרי רבינו, שאמר את המאמרים שלו באופן של נחל נובע מקור חכמה, הוא לעולם לא מפרש את דבריו מיד, לא ביאר, אם הוא מאריך, בוודאי יש כונה בדבריו, הוא מביא מלה שתיים, השורש הוא מהבעש"ט, המלה השניה הוא מהזוה"ק, יש מראי מקומות שהביאו מהזוה"ק, יש דברים שלא הבינו שזה ענין בזוה"ק וכתבי האריז"ל, רבינו לא האריך, כי רצה שיהיה נחל נובע, שאתה תחדש את זה, תתדבק בדבריו הק' עם חברים טובים וכך תבא להתחדשות. זהו ששועי עולם הבא, עולם הבינה הולך ובא. כמ"ש בזוה"ק, עלמא דאזיל ואתי, הולך ובא. עולם ה'בא'.

וכך הוא האדם שמתוך הירידות והנסיונות. נמשך ישועה, ע"י שהולך ובא עולם הרחמים, היית בעולם הדיון, תעלה לעולם הרחמים עולם הישועות. **כִּי בְּשִׁנְתְּחַדְשׁ הַלְכָה, נִתְחַדְשׁ שִׁכְל וְיִדְעָה, וְהִדְעַת הוּא עֵקֶר שְׁעֵשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא כְּפִ"ל:**

זֶה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת נד): 'אֲרַבְּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת', דְּהֵינּוּ תוֹדָה, שְׁהֵם מְפָרְשִׁין בְּמִזְמוֹר ק"ז, נְפְסִים בְּסוּפִים: "מִי חָכֵם וַיִּשְׁמֵר אֱלֹהֵי וַיִּתְּבוּנָנוּ ד' צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, הַיּוֹם מְבַרְכִין הַגּוֹמֵל, וַיִּתְּבוּנָנוּ חֲסֵדֵי ה'" מְדוֹת הַרְחָמִים תֵּתֵן אִמֶת לִיעֶקֶב.
"חֲסֵדֵי ה'" זֶה בְּחִינַת הַלְכוּת, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (כְּתוּבָת צו): 'כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלִמִּידוֹ מִלְשִׁמְשׁוֹ, בְּחִינַת חִידוּשׁ, כְּאֵלֹו מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֲסֵד', שְׁנֵאמַר: "לְמַס מֵרַעְהוּ חֲסֵד"

ע"פ רוב כשאין אדם יודע איך ללמוד, כשלמד אצל איזה מגיד שיעור, תפס איך ללמוד, זה נשאר איתו כל החיים, וכן כשהיה אצל איש כשר בצעירותו, ראה אותו מתפלל כראוי,

העולם. המעברים שעובר על האדם, גם זה, מלא דעה.

בפרשת השבוע תולדות יצחק בן אברהם, מי צריך את עשו, הדינים והגבורות, ולמה הוא נברא לפני יעקב, ויעקב הופך אותו, ומוציא ממנו את הבכורה והברכה, אלא שכל הקדושה הוא שפעולות משתנות שהם דינים ונפילת הניצה"ק, רצונו ית' שיהיה לנו כל אלו הנסיונות בבחינת עשו, קבעו, שאתה תבין שהירידות רק תכלית העליה, ותרצה ותשתמש עם העצות של רבינו, ותצא מכל הדבר הזה, ותתחיל שנה חדשה, יו"ט חדש, עולם חדש לגמרי, כי מלאה הארץ, בחי' עשו, עולם העשייה, דעה את ה', לדעת מהשי"ת. כמים לים מכסים.

וכמ"ש בסי' כ"א שכל אחד יש לו השגה אחרת, אחד גבוה גבוה, אחד נמוך.

[ב] וּבְחִינַת תוֹדָה, ולאחר שנתגלה שיש הודאה ושעשוע עוה"ב וענין קרבן תודה, אומר רבינו תורה על קרבן תודה.

החיבור הוא נפלא מאד, הודאה ובחי' תודה, היינו שכבר אמר לעיל בחינת תודה והודאה שזה שעשוע עוה"ב, הכל בטל רק זה ישאר, וזהו הלכות. **שֶׁהוּא שְׁעֵשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, זֶה בְּחִינַת הַלְכוּת,**

מה ענין תודה אצל הלכות, **כִּי הַהֲלָכוֹת שְׂזוּכִין לְלַמֵּד, בְּפֶרֶט מִי שְׂזוּכָה לְחַדְשׁ בְּהֵם, זֶה בְּחִינַת שְׁעֵשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּבְחִינַת (נְדָה עַג): 'כָּל הַשְּׂוֹנָה הַלְכוּת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לֹו שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא.'** הרי שהלכות הם עולם הבא.

וכבר נתבאר לעיל ע"פ חיבור לסוף המאמר מניה וביה, פשוט מאד, כי בחינת שעשועי עוה"ב מתוך החמץ, מתוך המעברים, שיש בכל יום ניסים ונפלאות, ב"ה קצת כן התפללתי, כן חיוך אחד, כן הכנסתי שמחה בלב, כן תפסתי קצת מצוות. התודה הזאת, שתופסים מעוה"ז אפילו מהקטנות, זה ממש הלכה, לא צריך שום פירוש. כי הדבר שנקרא תודה שלא יתבטל כי הם כלים להתגלות כבוד ה', הניצה"ק שחזרו לה', אפילו שנפל, יהיה מה שיהיה, הוא חוזר לה', זהו בחי' הלכה, שזה דרך ברורה איך להתקרב לה' מכל מקום.

זהו הפלא והחסד הגדול שנתן לנו משה רבינו את התורה והודיענו, בראשית ברא אלקים, יש חידוש מעשה בראשית, חסד גדול, בלי שום חכמות. והודיענו שיש תורה והלכות פשוטות, משניות גמרא ושו"ע, כך צריך לעשות, ועי"ז אתה דבוק בה'. השבת שלי, הציצית שלי, הגביע יין של קידוש שאני עושה, קיימתי הלכה.

ישוטטו ויבקשו דבר ה' זה הלכה, זה ממש דבר ה', הלכה הזו, בבית שאתה גר שמה ה' רוצה שלא תגע במוקצה בשבת, וכאן תקל וכאן תחמיר, זה גם הלכה שלא לחשוב שאתה רחוק מה', אל תחמיר, כך כתוב בהלכה. אם תחמיר תהיה מבולבל, ההלכה הוא 'תתן אמת ליעקב חסד לאברהם', הוא שפע מדות הרחמים.

, כִּי הַהֲלָכוֹת שְׂזוּכִין לְלַמֵּד, בְּפֶרֶט מִי שְׂזוּכָה לְחַדְשׁ בְּהֵם, יש אחד שמקיים הלכה ויושן ולא מתעורר, אבל כשאדם לומד ההלכות של היו"ט לפני יו"ט, ויש לו חידוש וקוועטש חדש, יש לו חיות ביו"ט, אח"כ מפריכים החידוש שלו אבל היה לו אור. יש הלכה של שימוש ת"ח, ליקוטי הלכות, האם אפשר להיות איש כשר במקום שאני נמצא? רבי נתן פוסק

דרכי נועם

לה', אומר לו ה', אני יראה לך מה זה טוב, יהיה לך הרבה מה יהודות. זהו חנוכה להתחנך בדרך אחרת לגמרי, הוודאה, שעשוע עוה"ב, ותודה, אפילו בלי צרה, אלא עצם הירידה לארציות, וזהו הלכה שיש 'בכל מקום', שונה הלכות, ללמוד ולעשות. מעין עוה"ב. ובה מסיימין התפילת שחרית, לאחר שהעלה וקידש כל העולמות והמשיך שפע, בזה ימשיך כל היום, הלכות, על זאת אומרים עלינו לשבח על החסד הגדול הזה.

אח"כ רבינו מסביר יותר מה זה תודה והלכה

ובשָׁבִיל זֶה מְכַנֶּה הַתּוֹדָה בְּשֵׁם הַלְכָה, כִּי תוֹדָה מְבִיאִין כְּשִׁיּוּצָאִין מִצָּרָה, כִּי כְּשִׁנּוּפְלִין לְאִיזְהוּ צָרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אָזִי עָקַר הַצָּרָה בְּלֵב, כִּי הַלֵּב יוֹדֵעַ וּמְרַגֵּשׁ הַצָּרָה בְּיֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי י"ד): "לֵב יוֹדֵעַ מֵרַת כְּפִשׁוֹ" כִּי "הַלֵּב מְבִיִן" (בְּרִכּוֹת ס"א), וְעַל כֵּן הוּא מְרַגֵּשׁ הַצָּרָה בְּיֹתֵר. וְאָזִי, בְּשַׁעַת הַצָּרָה, מִתְכַּנְּסִים כָּל הַדְּמִים וְעוֹלִים אֶל הַלֵּב,

רבינו מתאר איך נראה התקפת לב, לחץ עצבים, זה פשוט קליפות שמתנקמים באדם, זה תיקון, העצבות זה גהינם פה, מי שלא עבד את ה' בשמחה, מקבל עונש מיד, תשוב בתשובה ותהיה בשמחה, זה תלוי בך.

כְּמוֹ כְּשִׁישׁ צָרָה בְּאִיזְהוּ מְקוֹם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אָזִי מִתְכַּנְּסִים בְּלֵם אֶל הַחֶכֶם שִׁישׁ שָׁם, לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצָה. כְּמוֹ כֵּן נִתְקַבְּצִים כָּל הַדְּמִים וְעוֹלִים אֶל הַלֵּב, לְבַקֵּשׁ עֲצָה וְתַחְבּוּלָה כְּנֶגֶד הַצָּרָה. וְאָזִי הֵם שׁוֹטְפִים עַל הַלֵּב, וְאָז הַלֵּב בְּצָרָה וּבְדַחַק גָּדוֹל, כִּי לֹא דִי שֶׁהַלֵּב דּוֹאֵג בְּעֲצָמוֹ, כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ הַצָּרָה יוֹתֵר מִכָּלֵם, אֲפִי גַם הַדְּמִים שׁוֹטְפִין עָלָיו וּמְצַרִּין לוֹ מְאֹד. וְעַל כֵּן כְּשִׁישׁ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, צָרָה לְאָדָם, הַלֵּב דּוֹפֵק בְּדַפְּיֻקוֹת גְּדוּלוֹת, כִּי הוּא מְבַקֵּשׁ לְנַעֲנַע מֵעֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת מְעֻלִּי, וְעַל כֵּן הוּא דּוֹפֵק בְּדַפְּיֻקוֹת גְּדוּלוֹת בְּשַׁעַת הַצָּרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאַחַר כֵּן כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה, אָזִי חוֹזְרִין תְּהִלּוֹת הַדְּמִים לִילָךְ כְּפִסְדֵר בְּתוֹךְ שְׁבִילֵי הַגּוֹף. וְעַל כֵּן הַתּוֹדָה, שֶׁהִיא בְּאֵה כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה, הִיא מְכַנֶּה בְּשֵׁם הַלְכָה, עַל שֵׁם תְּהִלּוֹת הַדְּמִים, שֶׁהוֹלְכִין כְּפִסְדֵר כְּשִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה כְּכִל:

אם כל ענין הלכה נקרא ע"ש תהלוכות הדמים, מה היה צריך לתאר כל ענין הלב הדופק, בהמשך המאמר שתהלוכות הדמים צריך לרדת עד הרגלין. וא"כ מה ענין הלב והחכם לכאן

אלא שמכיון שלמדנו שצריך לקבוע בכל מצב, לכן מתאר איך נראה 'מצב' של לחץ נורא כזה, שהוא חי בתוך עצבים, חולם ודואג, כל דבר מוכרח למהר ולהלחץ, כל טלפון מעצבן אותך, רבינו כולל כאן כל השגינות, מי שחי בתוך נגה, אין לו שמחה בשעשועי עוה"ב. אז הוא נראה ככה. לכן רבינו מתאר כל האריכות הזה. ללמדינו מהו חנוכה, שזהו מציאות חנוכה.

חנוכה הוא הזמן שעבר גזירות קשות מאד על כלל ישראל, טמאו כל השמנים, לוקחים כל האמונה בה', הכשילו בע"ז, לוקחים לך את ה', אין לך שכל לחשוב, אין תורה ואין תפילה, אין שבת אין ר"ח, לוקחים מהאדם אפילו את שורש הישועה. וכן את התהלוכות קיום התורה בפשטות. הלכה בחי' רגלין, למצוא קרבת ה' בעוה"ז, שתוכל ממש להחיות את עצמך, כשאדם מוצא את הקב"ה בעוה"ז הוא תמיד

דבק בו כל החיים, ע"פ רוב יש שאדם מחקה את התנועות של הרבי שלו, זה דבר טוב ללמוד מיהודי איך להתפלל, לראות יהודי איך מתבודד באמת. רבי לוי יצחק לימד איך ראה אנשים מתבודדים, לטעון לפני ה', ולשבת, ולהתפלל כל מלה עם אמת. וראית אנשים עם דביקות. וכוונות עם כל הלב, ראית יהודי קדוש, כך שימוש. וכן בהלכה בלי שימוש לא יכול להורות.

הלכה צריך שיהיה מזה בחי' שימוש, היינו לעובדא למעשה, כך היה אצל אנ"ש שקבלו מדור לדור, שימוש בעבודת ה', לא מקבלים מהקלטות אלא מאנשים שראו אנשים, אך לא מחקים שטיקעס אלא מקבלים את הנקיות, את האמת, את הריינקייט, לראות שעשועי עוה"ב, דרך השמחה, דרך התשובה לה', דרך העצה.

זה נקרא למטה מעשרה בחנוכה,, יש דרך לקבל אפילו למטה מעשרה, זהו החסד הגדול ביותר למטה

וְשִׁמוּשׁ חֶכְמִים זֶה בְּחִינַת הַלְכּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת (וְשַׁעֲיָה נ"ה): "חֶסְדִּי דָּוֵד" הַנֶּאֱמָרִים, חֶסְדִּים שִׁיּוּרִים לְדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּחִי' מִלְכּוֹ תִדְקוּשָׁה, זֶה מְגַדֵּל אֶת הָאֱמוּנָה אֲצֵל הָאָדָם, וְיֵשׁ לוֹ עֲצָה בְּכָל מְקוֹם, תְּמִיד מוֹצֵא מִשְׁהוֹ שְׂמִיחָה אוֹתוֹ. לִיקוּטֵי הַלְכּוֹת הוּא הַשִּׁימוּשׁ הַזֶּה. כֵּל דִּיבּוּר בְּלִקוּטֵי מוֹהָרִין הוּא הַשִּׁימוּשׁ, אִין לְשַׁעַר עוֹצֵם הַחֶסְדִּים שִׁישׁ בְּזֶה

שֶׁהַלְכָה כְּמוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵם לְבְרָכָה (סְנֵהדְרִין צג): "וְהָ עֵמוֹ" שֶׁהַלְכָה כְּמוֹתוֹ.

ה' עמו היינו אפילו למטה מעשרה טפחים, זה ענין לברר ענין איך למצוא עצה, כי אני יודע ברור שמוכרח לקיים, להחיות את נפשי בנקודות טובות. אם אתה רואה מישהו בשמחה, מותר לך לחקות אותו וגם אתה להיות בשמחה, וכן אם רואה מישהו בעצבות, אל תעשה כמוהו, צריך להיות בשמחה, לדעת שיש לה' התפארות, אחד מנגן ומרים את כולם, השני יושב וקלוץ? צריך להתחזק בנקודת החבר, כך מתעוררים זה מזה. זהו החסד.

וְזֶהוּ: "וְהָ עֵמוֹ", הִינּוּ שְׁסוּמוֹךְ וְקָרֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְכּוֹת כְּכִל:

ה' עמו, להכנס לחשוב יותר בתורה, חידוש חדש בהלכה, דאשתמודעון ליה. ואפילו להודות מתוך יום של צער, שעשוע הוא להודות ולהלל לגלות שמו מתוך הירידה, וזה בחי' תודה מתוך ירידה.

רבינו מזכיר ד' צריכין להודות, יעלו שמים ירדו תהומות, נפשם ברעה תתמוגג, ינועו כשיכור, גיוואלד, ואח"כ יודו לה' חסדו, ואנו מברכין הגומל גם אם לא היה צרה, אפילו נסע בביזנס קלאס במטוס, ומתרחץ האלשי"ך הק' כי אדברה אם לא היה צרה, צריך בוודאי להודות.

כל יום שלא היה לך צרה, תודה ותהלל לה', אל תחכה לצרות כדי להודות. ה' עמו היינו שתמיד מוצא שה' עזר לי. ויש לי חשק חדש לתפילה, אני מוכן להתפלל ולברך ברכת המזון, רבותי מיר ווילן בענטשן, שאכלנו משלו, אלקינו אפילו מדת הדיו, שה' מצמצם אבל כן נתן לי, אלקינו שאכלנו משלו, הוא כן נתן לי שפע., צריך עשרה לומר דבר עמוק כזה.

וכך יש להודות הרבה לה', רבינו אמר שמי שאומר תודה

מוכן לשמחה,

עכשיו שהעצה של האדם הוא השכל, חיות האדם הוא שכל. אפילו גוי אין לו חיות בלי שכל, הוא לוקח שכל מוודקה או מכל מיני תאוות, בעצם אין לו שום הנאה ותענוג, חי ממשוהו שיש שם איזה תענוג זמני, נזם זהב באף דאס, דבר מאוס רוצה איזה חיות, ואח"כ משתגע, וב"ה שה' ברא טלויזיה ורדיו בשביל כל הגויים, הם דבוקים שם, אם לא, היו הורגים אנשים בכל היום, הם דבוקים בחדשות, החדשות נעשה בשביל תעסוקה של הגוי, פלוני אמר כך ופלוני אמר כך, וכבר מרגיש את עצמו נשיא אמריקה, גם הוא יש לו דעות.

מה עושה מודרני בשבת, קונה עיתון שמן כמו ספר טלפונים, כדי לקרוא בשבת, אדם משתגע בלי שכל, או קונים ביכעלעך של שגעון, בלי שכל.

יהודי לא יכול לחיות בלי חיות, בלי שעשועי עוהב. רבינו מחזיר לנו את זה, תעזוב את העבר, תחיה את עצמך, וקבעו שמות ימי חנוכה.

חכמות חיצוניות של היוונים גרמו, שלא רק ברגליו חסר הלכות, אלא שגם כשיש לו הלכות הוא לא שמח עמהם, רבינו אומר לשמוח בציצית ותפילין, ואתה לא שמח, אפילו כשללמד כונת אריז"ל אינו שמח. רבינו מחיה אותך עם אור אי"ה. כל הלכה משמח, אלא שהחכם לא נמצא, גם כשיש חכמה אור האמת, אין שם לב, זהו צרת כלל ישראל ע"י היוונים שטמאו שורש הדעת, השמנים, אור הצדיקים, לא אוחזים מעבודת ה', לא אוחזים מחיזוק, זה לא נכנס ללב.

ואח"כ הדמים עולים מהרגלים ואדם אינו יכול לקיים התורה, אין לו חיות ברגליו, והדם עולה ללב, ועושה יותר כבד, יותר יאוש וכפירה וקושיות ובלבולים יתרים, וגם אור החכם אין לו.

בפשטות הביאור שאע"פ שענין המדובר הוא הרגליו, כי עיקר הישועה הוא תהלוכות הדמים, שהדמים שבלב רצים בכל מקום הכי קטן בסוף הגוף, בלי זה, משתתק חלק מהגוף רח"ל, מוכרח שינפח הלב את הדם בכל פינה בגוף, זהו תהלוכות הדמים שבכל מחשבה דיבור ומעשה יש עבודה, ושמחה.

רגליו, הינו שיש הלכות עד עוה"ז, ואח"כ עולה לידין, בכל חלק יש עוד מצוה, במחשבה דיבור ומעשה, והכל מלא חיות שעשיתי משהו לכבוד ה', מלא שמחה. ואח"כ כשבא נסיון עצבות ותאות אתה מוכן להתגבר, אי אפשר לצאת מתאות אם הוא חולם כל היום בריחוק מה', רק אם מתדבק בה' בחיות, שהדמים הולכין כסדרן בחי' המתקת הדין, אד"ם מ"ה, ד"ם עם א' הרי אד"ם, כזה, זהו תהלוכות הדמים. שהדם דוחף את הדם, הדם נמשך משורש, איך זה עובד, לא מהבטן, אלא מחיות המח שמנהיג את זה, דבר פלא מאד, חלקי בירור הטוב עולה למח, וכך יש דם מזוכך. זהו החיות בגשמי. אם ח"ו יש איזה שינוי, אדם עצבני ולחץ דם, כי הדמים לא הולכים, ולא מרגיש את ה', ואין לך הארה איך להרגיש רגש דקדושה, ויש שזה עוצר גם בראש ומת. רח"ל.

אם זה מובן בגשמיות, שהלב לחוץ, לחץ דם זה דבר נורא, שלא תדעו מה זה, ברגע אחד זה עולה, ה' ירחם, או יש פעמים שאדם צריך להפגש עם מישהו שהוא מפחד ממנו, אין לו שמחה, זהו הטבע של היוונים, ששוכח ה' אחד,

אם בכל מצוה שהוא עושה הוא בשמחה נוראה, אז אין היצר הרע יכול לבא אליו, כי הוא מלא ביחודים ואלקות. מתי בא יצר הרע, כשאתה שבור, אתה 'קבעת' שאתה לא יכול, תתחיל לומר 'קבעו להודות ולהלל', ב"ה אתה הולך על הרגליים אכלת היום משהו, תודה לה', ותודה על כל קיום הלכה, פשוט לקיים, בלי חומרות. מה שאפשר לעשות. לכתחילה ובדיעבד, כל הלכה הוא רחמים של פלא.

יש שההלכות יורדים עד לרגליו, שאתה לא מבין איזה עשיר מליונר אתה ע"י שעשועי עוהב שיש בכל מצוה, חן פשוט שיש לה' רצון, והעלאת נחת רוח לאבינו שבשמים, תחיה את נפשך בזה. זהו בחי' רגליו.

אם לוקחים את האור של הרגליו, היוונים, אזי לקחו ממך גם את הראש, את השבת, אין לך דרך לשמור על היהדות. ואז אין לב, הלב עניינו הרגשות. נהיית משוגע ממש, רבינו מתאר שהולכים אל החכם, והלב דופק,

דמים מביאים חיות בכל הגוף, דם מביא התחדשות לכל חלקי הגוף, לכל תא מהתאים, לחדש הכל, כמ"ש בסי' נ"ו רוח הדופק שמחדש את האדם.

וברוחניות הכונה לחיות ושמחה בה', דופק, קול דודי דופק, ויש דופק דקליפה שהבעל דבר דופק כל רגע, ואומר לך מה שרצית להשיג ולא השגת, תהיה שבור, ובאמת כולו גאוה, כי אין לך שייכות עם העבר, תגיד תודה לה' ממה שיש לך. תהיה בשמחה.

יהודי הוא עצמות אלקות. לא יכול להיות לו טוב בלי תורה, בלי התחדשות הלכה, כולו מרירות. אי אפשר לומר לו 'יום טוב, לילה טוב', רק יום ולילה רע, בלי תורה ואלקות אין לך יום טוב בחיים, א גיטן טוב היינו ללמוד תורה ולהחיות את הנפש, זה הכונה של א גיטן טאג, שילמד תורה ויתדבק באמונה. א גוט מארגן, היום אתה כבר גמור מחר תתחדש.. יהודי אין לו יכולת שיהיה לו טוב מעוה"ז רק מהשי"ת בלבד. כי אתה עצמיות אלקות, אלא שאתה מכוסה ביוונים, אין שום מקום אחר טוב,

אך כשיש לך רצון לשמוע את רבינו, מאיר הלכות בתוך המקום שלך, וצריך תמיד לקחת את ההלכות מבחינת שימוש, מהחכם והלב, ומה עושים כשאינו לב, כמעט מתפוצץ, והחכם והלב ביחד, חכמה בינה, דעת מוחין, הכל דופק, כי טמאו כל השמנים, טמאו כל החכמות דקדושה בעבודת ה', הרבי אומר כך, ואני אומר אחרת, או מפרשים את לקוטי מוהרן באופן ליטאי, טמאו כל השמנים, עושים מתורה מודרנייט בלי אלקות. זה צרה גדולה.

שמן חנוכה הוא התיקון, שנפתח אור גבוה יותר, מצאו פך אחד שמן טהור, חתום בחותמו של כה"ג הוא הלב, אור החכמה חתום בבינה, כה"ג ביוה"כ, יש כבר חכם ויש לו לב.

רבינו מלמד מהו עיקר הצרה, כמו אצל אדם שמרגיש לחץ על הלב, לחץ דם, נפל עליו עצבות ומשתגע, ומתייאש, אין לו לאן ללכת. ובלב כואב לו על חסרון הממון וכו', וזה גורם לו שלא עושה כלום, אין לו ראש ולא לב.

הלב היה יכול למצוא איזה עצה, זהו המאמר שלמדנו עד

דרכי נועם

משכיח מהראש אחדות ה', משכיח מהלב שה' עמך.

עתיק יומין, אבל בספרי רבינו, עשה דבר כזה שיהיה קשה להוליד, ותקח מנחל נובע הלכות פסוקות. קשה מאד מאד לחפש, מאד מאד קשה לחפש הולדת הלכות. לא נותנים לך, זהו עיקר העונש, ולכן לא משיג שעשועי עוה"ב, ואין אנשים באחדות ושלום, כל אחד אויבעררוב, זהו גזירת היוונים שלא יכלו להתחזק ביחד, מי שכן רצה, היה צריך להתחבא במערה, כמו ברסלב היום. היום יותר מוסתר מא"י....

וצריך הדמים שיעלו ויוציאו את ההלכות, לא לברוח. כי בדרך כלל רוב אנשים אם קשה יוצאים מהשיעור, ומחסירים עיקר השיעור, יש כאלה אנשים, באמצע השיעור יוצא, ועיקר השיעור לא שמע, יש חידוש הלכה, בדיוק החידוש שהיה צריך לשמוע, לא שמע. וכן בספרי רבינו, כל קטע ששייך לנשמה שלי שם אני יושן ונרדם. צריך רחמים להוליד את ההלכה.

היוונים הם חכמות ומחשבות יתירות. לא יכול להתפלל, שוכח איפה הוא אוחז, במודים וכו', בימי חנוכה מתחילים מחדש להוודת ולהלל, וזהו ממשיך טהרה ונקיות.

פי גַם הַהֲלָכָה הַיָּא בְּחֵינֵת הַוְלָדָה, פִּי יֵשׁ תַּמְכִּי אֲוִרִיתָא, שְׁנוּתֵינִים מְמוֹן לְלוּמְדֵי תוֹרָה, וּבְתַחֲלָה הֵם מְחַסְרִים מְמוֹנָם מַעֲצָמָם, פִּי פְּשׁוּתֵינִים הַמְמוֹן לְהַתְלַמֵּד חֻכָּם, נְחָסֵר אֶצְלָם, שְׁזָה בְּחֵינֵת יְרוּכּוּתֵיהָ מְצַטְנָנוּת, פִּי דְמִים תַּרְתִּי מִשְׁמַע' (א). אֲבָל אַחַר כֵּן, עַל יְדֵי מְמוֹנָם שְׁמַחֲזִיקִין הַתְלַמֵּד חֻכָּם, וְנוֹלָד הַלְכוּת שְׁהֵם בְּחֵינֵת חֻסָּד, אֲזִי עַל יְדֵי הַשְּׁפָעַת הַחֻסָּד חוֹזֵר וְנִתְמַלֵּא הַחֻסָּרוֹן:

גם אתה לא יכול להוליד הלכות, תעזור לאחרים שיעשו את זה, תשמש את רבינו, תמכי אוריתא, לא היה בעולם דור כמו הדור שלנו, מאות מליונים הולך למסודות התורה, העולם נותנים, שיהיה יותר, אבל בדיוק בברסלב, זה הולך לכיסים פרטיים, ירחם ה', ה' יעזור, שיהיה תמכי אוריתא. מי שנחסר, לוקח מהזמן והכוחות שלו, כיון שנחסר, עולים הדמים ונעשה ברכת הולדה. כלל גדול בצדקה, כמה שאתה עושה יותר, אתה מקבל יותר. זה כלל גדול, מי שעושה דבר, ואנשים נותנים יותר לשיבות הרבה כסף, ולכן יש יותר כסף, ככה זה הולך. אם לא נותנים אין. זהו סוד כל העסק.

וְזֶה בְּחֵינֵת שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּבְחֵינֵת (יִשְׁעֵיהָ ל): "וְהִיא אֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה", הַפְּאֵמָר לְעֵתִיד, פִּי הַלְבָּנָה טְבֵעָה קָר, בְּחֵינֵת חֻסָּרוֹן וְקִרְיֹוֹת, וְעֵתִידָהּ לְהַתְמַלֵּאת כְּאוֹר הַחֲמָה, בְּחֵינֵת מְלוֹי הַחֻסָּרוֹן, שְׁזָה בְּחֵינֵת הַוְלָדָה, בְּחֵינֵת הַלְכוּת, שְׁהֵם בְּחֵינֵת שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּנִ"ל.

לבנה טבעה קר, שאתה עושה הלכה ואין לך חיות מזה, צריך הלכה להיות בשמחה, וכך אתה משתנה כל היום, העצה הוא להיות תמכי אוריתא, תקרב אחרים ועי"ז תחזיר החובות וישוב גם אליך

וזהו אור הלבנה כאור החמה, ענין זה של קושי הולדה, ויכולת הולדה גם במקום שלא מבין כלום ואין שום דיבור וחיות, ואעפ"כ מתאמץ לשמוע שיעור או לומר שיעור גם כשלא יכול לעשות כלום, וכן כל מיני עבודות בורחניות וגשמיות, כך נהיה הולדת הקדושה חמימות, מראה חמה. לא לבנה טבעה קר, אלא חם כאור החמה. וחמה שבעתיים, נורא נוראות. זה עיקר שעשוע עוה"ב.

הלבנה טבעה קר כלומר שאין לך חיות, לא יכול להוליד

בפשטות יש מצב של צער יגון ואנחה, ואדם תמיד שבור ומופחד ומיואש, טיט היון של היונים, כמ"ש בס"ד שסבי דבי אתונא חכמי יון, שואלים אמצעיתא דעלמא היכא, איך אפשר להיות בשמחה להשיג את אור אין סוף, האם אפשר להיות בשמחה, אני מכיר את האברך הזה, חשב שהוא יהיה ברסלב ויהיה שמח, והנה הוא חידוש מופלא במרה שחורה, חשב שיהא דבוק תמיד בה' והנה לא זכה. אבל יש מצוה בשמחה ונמשך ברכה ושכל. כמבואר שם.

מה שהדמים שוטפים על הלב, כשיש צרה, צריך תיקון הצרה להפסיק הצרה, ההמשכה הוא מהמח והלב ע"י תודה, שאתה מבין שהקושי הזה, שמתחדש הלכה, כשבאים למצוא דרך עבודת ה', או רהחכמה הוא השמן, ואור הבינה שנמשך במנורה בחנוכה בכל המדות שבגוף, עד למטה מעשרה עד לרגליו, עד שמוצא שההלכות נעשה ע"י שאתה בתוך צער ומחפש לנענע, מחפש את הצדיק לבא אל הלב, הלב דופק לנענע.

אבל הלב מרגיש יותר את הצרה, וזהו שהמאמר מתחיל ימי חנוכה ימי הודאה 'וקבעו להודות ולהלל', להפוך יום של צרה ל"ימי חנוכה", זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. זה פסוק יפה להתחיל דרשה, בכל רגע בכל שעה תאמר דרשה זו, זה היום עשה ה', ב"ה זכיתי לעשות נחת רוח לה', וכך מחיה את נפשו ביום ובלילה, מדליקים בלילה וביום נהיה הלל ואורה גדולה, וכך מתחברים ימות החול לשבת.

יו"ט מאיר שבת לימות החול, ואח"כ ס"ג ימים מסוכות לחנוכה, ועתה מתחברים ימות החול לשבת, כי השבת מאיר לימות החול, וימות החול בונים את השבת, כי כל ענין תהלוכות הדמים והצרות הכל אחד, פעולות משתנות הם הפחדים שיש בעולם, תיכנס לאמונה לא יהיה לך פעולות משתנות. וקבעו, ימי חנוכה ממשיכים חסדים וישוועת לישראל, למטה מעשרה, תחיה את עצמך, תהיה בשמחה, תעשה עצמך בשמחה, ותחשוב שה' איתך, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, זהו הלכות פשוטות. פסק הלכה למעשה.

שימוש חכמים, תעשה משהו בשביל רבינו, תהיה דבוק במקום קדוש, יהיה לך חיים אחרים לגמרי,

זה נקרא תודה, כי חנוכה ימי הודאה, היינו קרבן תודה, תודה זה הלכה, והלכה מתקנים שיהיה ה' עמו אפילו במקום של צרה, שהוא ענין תודה מתוך הצרה, ד' צריכין להודות היה שם צרה, כ"ש אם לא היה צרה, כ"ש אם אין לחץ דם, רק תבין שזה יכול להיות אצלך, תהיה מוכן אל תפחד.

[ג] וּמִזָּה בָּאָה הַוְלָדָה בְּנִקְל. פִּי בְּנִשְׁעָה נְשֵׁאֲנָה כּוֹרֶעַת לִילֵד יְרוּכּוּתֵיהָ מְצַטְנָנוּת' (כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה, סוּטָה יא:), וְעַל יְדֵי זֶה נִעֲשֶׂה הַוְלָדָה, פִּי הַדְּמִים עוֹלִין לְמַעְלָה, וְאֲזִי נִדְחָק הַמְּקוֹם שֵׁם, וְאֲזִי הֵם דּוֹחִים אֶת הַוְלָד לְחוּץ, וְאַחַר כֵּן חוֹזְרִים הַדְּמִים לְמְקוֹמָם, שְׁזָה בְּחֵינֵת תּוֹדָה הַלְכָה, שְׁהוּא בְּחֵינֵת תְּהַלּוּכוֹת הַדְּמִים, שְׁחוֹזְרִים לִילָךְ בְּסֻדָּר כְּנִ"ל.

הולדה בנקל היינו הולדת הלכות. שזה מאד קשה. רבינו אמר תורות כאלה, למה, ספרי חסידות יש שטיקל בכל פרשה ויודע מה לעשות, וכן קבלה יודע מה לומדים עכשיו,

דרכי נועם

בְּהַבְרָאִים "בְּאַבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשַׁת יב), הַיְנו חֶסֶד, כִּי הַהוֹלָדָה עַל יְדֵי בְּחִינַת הַלְכוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֶסֶד בְּנִי ל.

תכלית העולם להוליד בחי' הלכות, שזה חסד מדות הרחמים, פתיחת החסד, דאזיל עם כולא יומא, חסד שלמעלה מהימים והדעת. וכמ"ש בהמשך תתן אמת ליעקב חסד לאברהם, שזה פנימיות מדות הרחמים, יותר פנימי מא"ל רחום וחנון, הו"ג דמיכה הם הפנימיות, י"ג דכי תשא הם הכלים למדות הרחמים, ה' רוצה שיהיה חסד נפלא בעוהז, ולכן נתן לנו הלכות והנהגות רבינו.

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, מציאות של הבריאה שאנו חיים כאן, הוא להוליד הלכות, בריאה הולדה, והלכה הוא חסד בחי' אברהם

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק): "מְזִמּוֹר לְתוֹדָה הַרְיֵעוּ לִי כָּל הָאָרֶץ". לְתוֹדָה אוֹתֵינוּ תוֹלְדָה. הַרְיֵעוּ לִי כָּל הָאָרֶץ רֵאשִׁי תְבוֹת הַלְכָה, כְּמוֹכָא. הַרְיֵעוּ לָהּ, כֵּל הָעוֹלָם צָרִיךְ לַהֲרִיעַ לָהּ, שְׁמִתוֹךְ הָאֲרָצִיּוֹת נַעֲשֶׂה אֲלֵקוֹת.

ישמחו השמים ותגל הארץ, ויאמרו בגויים ה' מלך, מה לנו עם הגויים הערבים והיוונים? אלא שהפירוש הוא, שאם יש יחוד חמה ולבנה, שמים וארץ, אפילו יהודי שנהיה גוי בשאלו תחתית, גם הוא אומר ה' מלך, כי הריעו לה' כל הארץ. כמ"ש בסי' י"א, כל אחד צריך לייחד כל רגע יחודא עלאה ויחודא תתאה, בלי חכמות. כל אחד כפי עניינו בפשיטות ותמימות. יחודא תתאה בכל מחשבה דיבור ומעשה, תתעורר, תבין את זה. אם אתה אומר שאין כזה דבר, אתה יונו, שאומר היכן אלקיך. בודאי הבעש"ט ורבינו מוליכים אותנו בדרך של לבוש וצמצום אבל אין תנועה בלי יחוד.

כִּי הַהֲלֹכוֹת, בְּחִינַת תוֹדָה, הֵם בְּחִינַת הוֹלָדָה בְּנִי ל:

מי זוכה לעשות כן, רק מי שהוא מיואש, הוא יוכל לעשות התחלה חדשה. מי שלא מיואש, לא יוכל להתחדש. לתוד"ה תולד"ה, מתוך מצב שבמעט לא יכול לחיות, מתחדש, כי אין לאיפה לברוח רק לה', עוה"ז רק גהינם, תברח לה' לבדו. תוליד נקודה אחת של חיזוק, יש כבר, אל תשאל שצריך עוז, תתקרב כבר עכשיו לה'..

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבָרָכָה (סוֹטָה י): 'אֶסָא חֲלָה אֶת רַגְלֵי, עַל שְׁעֵשָׂה אֲנִי אֲנִי אֲנִי חֲכָמִים'. כִּי עַל יְדֵי שְׁעֵשָׂה אֲנִי אֲנִי חֲכָמִים וּבִטְלָאוֹת מִן הַהֲלֹכוֹת, עַל יְדֵי זֶה חֲלָה אֶת רַגְלֵי, כִּי הַהֲלֹכוֹת הֵם בְּחִינַת תְּקוּן וְקִיּוּם הַרְגְלֵי, כִּי הַהֲלֹכוֹת הֵם בְּחִינַת תְּהִלּוֹת הַדְּמִים, שְׁחֻזְרִין וְהוֹלְכִין כְּפִסְדֵי בְּנִי ל, וְאֶסָא שְׁפָגַם בְּזֶה וּבִטְלָאוֹת הַתְּלִמִּידִי חֲכָמִים מִן הַהֲלֹכוֹת, עַל כֵּן חֲלָה אֶת רַגְלֵי:

חלה את רגליו, כשאינו יכול ללכת בדרכי ה', שאין הדמים יורדים לרגליו, זה המחלוקת ע"י בעלי גאווה, שמסלקים את האדם מלהתחזק ברגליו, לא יודע עבודת ה' למעשה, אסא בגימ' ס"ג עם הכולל, חלה את רגליו, סילק את הל"ב מלהתחדש בתוך הרגליו, לא נתן לחפש את העצות של רבינו בהתחדשות. וכך אי אפשר ללכת בדרכי ה'.

[ד] וְכִשְׁזָכִין לְבְּחִינַת תוֹדָה הַלְכָה, עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה אוֹר הָאֱמֶת וּמְאִיר בְּהַדְּבָר, כִּי מִתְחַלָּה כְּשֶׁהַדְּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב הוּא בְּחִינַת פָּגַם הָאֱמֶת, בְּבְּחִינַת (מְשָׁלִי כ"ט):

הלכות. זה עיקר הגלות. היוונים. ולעיתיד עתידה להתמלאות, מבלי לקבל מהחמה, זהו בחי' מילוי החסרון. מה קשר ענין זה לשעשוע עוה"ב?

רבינו מדבר לאדם שלא יכול להוליד הלכה, לא יכול להיות בשמחה, לא יכול לומר תודה, כי התרגל למנהג נורא להיות עצוב, ולהחמיר כל חומר על עצמו כדי להיות שבור ועצוב, והתרגל מאד לעצבות. מה הישועה לזה. הולדה חדשה, מי שטבעו קה. הוא יושב ביואש, נשנן לאחוריו, מתפלל מממם, טבעו קה. ומה יעזור לי שלעתידי לבא יתחמם הלבנה? אלא שחנוכה הוא לעתיד לבא, קצת שאתה מתייגע תמכי אוריתא, קצת יגיעה לחפש בספר, אל תתקור, תעמד, שב ישר, תתנהג בשמחה, תמכי, תתמוך, אל תתן להפיל אותך, תחיה את נפשך.

זהו סוד דמי חנוכה, תמכי אוריתא... קשר חנוכה לגעלט.

לקחת פעולות משתנות במצב של נורא ואיום, רשעים ארורים יוונים לסטים, לא נותנים לעשות כלום, ונפלנו לטבעה קה, פילוסופיה, אפילו שעמד אז ביהמ"ק היה הסתרה נוראה, אעפ"כ יש אור שעתידי למלאות, לחמם, חמימות שנכנס בלב ע"י הולדת הלכות, זהו החמימות.

וזהו ענין דריידל, סביבון, ג'אלת ש'בט נ'חלתך ה'ר ציון זה שכנת, ר"ת נגה"ש של דריידל, פי' רבינו בשיחות הרן, גאולה, שבט הלכה נחלתך חמימת, הר ביהמ"ק, כי מנורה הוא דריידל שמהפך למטה למעלה, יש קושיא שה' כ"כ גדול ואני כ"כ קטן, זה לא קושיא זה תירוץ לקרירותך, תהיה בשמחה, תעזוב את זה, תתחבר, תדליק את ההלכות שיש לך, תאמין במה שיש לך, תמצא את הטוב שלך, תראה כמה ה' מתפאר בך, שלא יהיה ישן אצלך. תעורר איזה שכל והלכה, יתכנס לשעשועי עוה"ב. ה' כן עזר לך. תמצא תודה מתוך חמץ, יעקב מתוך עשו, מנוחה מתוך לחץ דם, טויט נארווייז, כמעט שלא יכול לחיות. אעפ"כ תחדש תוליד איזה הלכה, תלמד משנה ותסתכל בפירוש כלשהו ותוליד פירוש, תלמד איזה ליקוטי הלכות איזה משיבת נפש, תמצא איזה חבר. כשאתה עושה משהו, תאחז במה שאתה עושה. תוליד.

טבעה קה מתחמם באש נר חנוכה, אל אלקים הו"ה דיבר הוא ג' יחודי הנר, תפילה תורה ושידוכים, חמימות האש, זהו הענין, חסדים גדולים שנמשך ע"י תפילה, וזה ניסים ונפלאות למעלה מהטבע, אל רחום וחנון הויה אה"ה, מדות הרחמים, אלקים הוא תורה, יחוד עליון שמאיר אלקות בעולם, ועוד יחוד המדות. הויה אלקים ויחוד קוב"ה ושכניתייה כפשוטו הויה אדני,

ונהיה חמימות והלל תכלית המוחין, ונמשך הרגשה, ונתגלה יחוד קוב"ה ושכניתייה, ונתגלה לו שהעבודה שלי בעולם הוא מוראדיג, ה' איתי למטה מעשרה גם בבחינת יוונים, אכילה וממון וכו', ה' איתי, שידוכים, לשדך פעולות משתנות לאחדות הפשוט, וזהו בירור הנגה, כמו בערב שבת. באמת כל שבת הוא חנוכה להתחנך כך, אלא שבחנוכה זה מאיר לימות החול, כל שבוע הוא שמונה, ז' ימים ומוצאי שבת, מוצאי שבת הוא להכניס שבת בימות החול, הוא חידוש עצום, חנוכה שבכל שבוע.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב): "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ

דרכי נועם

יהיה איש כשר ושמא זה קשה. זהו עיקר קליפת יון, טמא כל השמנים, שורש החכמה והאמת. וטומאה ושנאה זו נכנסת ח"ו בתוך הדיבורים שלנו.

כי באמת יש עולם יפה מאד, כבשים ופרחים, עולם נאה, הכל אלקות. הכל נקי. יש רק בעיה אחת שיש כאלה שהולכים על שתי רגליים והם יכולים לדבר, ומבלבלים את השכל עם עיתונים וחדשות, ולשון הרע ורכילות ומחלוקות, הדיבור הוא הדבר הנורא ביותר, כמתלהלה היורה חצים ואומר לא אמרתי כלום, הדיבור של אנשים הוא הדבר הקשה ביותר, זה גורם את הפירוד.

גוי הוא חתיכת פירוד, עובד עבודה זרה, אבל אנחנו אומרים כן יש בורא, ה' כן איתי ואצלי, צריך לתקן את הדיבור.

רבינו אומר שיש ד' מיני דיבור

אָבֵל אַחַר כֶּךָ כְּשִׁיחָאֵין מֵהַצָּרָה, שעיקרו הדיבור שיוצא מפירוד לקדושת לשה"ק שמאחד ימות החול לשבת, בסוד שנים מקרא ואחד תרגום לכלול אותו בתוך הטוב, יוצא מאחורים ונכלל בפנימיות, זהו ההשגה שהדיבור חוזר להקדושה. ובזה מחובר ריש אות ד לריש אות א' **שְׂדֵה בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְכָה, אָזִי מֵאִיר הָאֶמֶת, בְּבַחֲנִית (מִיכָה ז): "תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם"**. הוא פסוק ב"ג מדות הרחמים דמיכה, מי א"ל כמוך, נושא עון, ועובר על פשע, לשאריות נחלתו, כי חפץ חסד הוא, ותשליך במצולות ים הוא לעומת לאלפים, ונעשה תתן אמת ליעקב הוא ההמתקה ע"י המשכת החסדים למטה למעשה, אשר נשבעת מימי קדם, להמשיך את אברהם בהבאם לעוה"ז, וזה ע"י יעקב בקטנות, אמת ליעקב, מוציא את הבכורה מעשו שכבר אין לו חשק, הוא היה קר, טבע קר, לכן לא יכול לקחת לבד עדישים, תשתה לבד, למה הלעיטני?

העולם אומרים שהיה הידיים שלו בתוך מכנסיים של גינס. בגאווה כזאת, יהודי חסידי אין מחזיק היד בתוך המכנסיים, עשו כן החזיק הידים בפנים, ואמר הלעיטני. כך נראה אדם קר.

אדם צריך להתחמם ע"י הדלקת הנר חנוכה, תתחבר להאמת, רבינו לא נותן לנו להתייאש אפילו במצבים קשים ביותר, האמת מחכה לך, האמת יחמם אותך, אתה כן עושה נחת רוח, יש בורא, תחשוב מאחדות ה', מאהבה ויראה ושמחת המצוות. תיכנס להלכה שמחיה אותך. תמצא את ה' בכל הלכה פשוטה, במשיבת נפש ולקוטי הלכות, תלמד תורה עם חמימות לא בקרירות, זה הרי תורת ה'.

"חֶסֶד לְאַבְרָהָם" הֵינּוּ הַלְכוֹת כִּפּ"ל עַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֶמֶת וּמִשְׁלֵים הַדְּבַר,

היינו לאחד פעולות המשתנות של הדיבור שיהיה לשה"ק דקדושה,

כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדְּבַר עַל יְדֵי אֶמֶת, כִּי קוֹשֵׁטָא קָאִי וְכוּ' (שֶׁבַת ק"ד), וְאֶפְלוּ שְׁקֵר אֵין לוֹ קִיּוּם רַק עַל יְדֵי אֶמֶת (כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י (בְּמִדְבָר י"ג) עַל פְּסוּק: "וְגַם זָבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ" וְכוּ') קוֹשֵׁטָא קָאִי, אֶפְלוּ מִי שְׁאוֹמֵר שְׁקֵר, שֶׁשְׁקֵר יוֹדְעִים שֶׁהוּא דוֹבֵר אֶמֶת. יֵשׁ הַיּוֹם פּוֹלִיגְרַף, בּוֹדְקִים כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר אֶמֶת דּוֹפֵק הַלֵּב, וְאֶח"כּ רוֹאִים אֶת הַשִּׁינִי כְּשֶׁאוֹמֵר שְׁקֵר, כִּי עֵיקֶר הַבְּדִיקָה ע"י שְׁאוֹמֵר מִשְׁהוּ אֶמֶת בְּתוֹךְ דְּבָרָיו.

עם הארץ ירא לשקר בשבת, היום עמי הארץ נעשו ת"ח

כל הענין שהתחיל לדבר מענין ימי חנוכה.. קבעו להודות ולהלל, הנה אני ממשיך אור דלעתיד לבא לצאת מכולו קר לכולו חם, ולומר מזמור לתודה, להפוך צרה להודאה, קטנות לגלות.

כאן נכנס רבינו לקשר כל הנ"ל לענין האמת. מה זה אמת. הרי כל אחד אומר אני אמת וכולם שקר, יש הרבה אמת בעולם. אבל רבי נתן אומר שהלב יודע את האמת לאמיתו. כל אחד מבין, האמת לאמיתו שה' נמצא בעולם, הוא נתן לנו את התורה, ומותר להיות בשמחה, הוא עוזר לכולם, יהיה טוב, עיקר הנסיון הוא רק עצבות ויאוש.

כשאין לאדם אמת, לא מתחזק, עיקר הדיבור בעברית הוא 'לא בא לי', בזה כלול כל העברית, לא בא לי, לכן אסור לדבר בעברית, רק אידיש. בלשה"ק היינו קרירות, אין לי חשק. לא רוצה. אין רצון. לא מעוניין.

"אֲנִשֵׁי דְמִים יִשְׁנָאוּ תָם",

האמת הוא שהכל תלוי ברך, ויש לך עתיד, וכל העולם עומד עליך, המצוה שאתה עשית, עשית רעש בכל העולמות, כמה מלאכים אומרים שירה, תאמין, זהו האמת. זה הרבה יותר ממה שאתה יכול להבין, זהו האמת. להשיג את זה צריך להיות נביא, הזוה"ק רשב"י נתן לנו ציור הדבר, הארזי"ל הבעש"ט הם רואים את האמת, תאמין להם. הם אומרים שה' צריך אותך, המלחמה לצורך תיקון, הירידה לצורך עליה, הכל תלוי ברצון שלך, אין שום יאוש בעולם, יאוש זה הכי גרוע, אל תצער את הקב"ה בכך אתה מתייאש. ה' רוצה שתדבר איתו, אני רוצה אותך.

וקבעו שמונת ימי חנוכה להודות ולהלל, היינו אמת. כל המציאות של שעשועי עוה"ב צריך להאמין באמת. מה זה שעשוע עוה"ב?

האמת הוא שיש אחדות ה', השגחה, גדולת הבורא, זהו השמן הטהור, טמאו לך ואין לך אמת, לכן תתקרב לרבינו, ללמוד את האמת, הן את הרצון להגיע למה שצריך להגיע, והן אמת להתחזק, אין לאיפה לברוח, אתה מוכרח לחזור לה'. למה אין לך שעשועי עוה"ב למה לא חושב מה', כי התרגלת לשכוח את ה', התרגלת להסתכל על ירידות. תתרגל לשכוח את הירידות הקטנות, וממילא יתבטלו הירידות. כשתסתכל בחן וחשיבות של ישראל, ממילא תצא מהיצר הרע לא יהיה לך עבודות קשות. כבר עשית את הדבר הקשה, להחיות את נפשך כל היום בקרבת אלקים, וממילא לא תפול בשעת נסיון.

אנשי דמים ישנאו תם, כשיש רוצחים, אנשים רעים, כשהם רואים תם וישר אי אפשר לסבול אותו, איך הוא כ"כ בשמחה, והם הרשעים כ"כ שבורים ועצובים.

דמים היינו הדינים והצרות, הם מקנאים באדם שרוצה תמימות ושלימות, יש קטרוגים, זהו ישנאו תם, קטרוג מדת הדין, וזה גורם שאתה לא יודע מהו האמת, או שגם אתה נופל לשנאו את האמת רח"ל, לא יכול לומר האמת שבזוודאי ה' איתך, כי נפלת לריחוק כמו יונוני. תפסיק כבר. אלא שאתה שונא משהו, הקליפות גורמים לאדם שישנא את הקדושה.

עם הארץ מאד שונא תלמיד חכם, הוא עצמו לא יודע למה, כך אדם שעשה מעשים רעים, שונא להתחזק. חושש שמא

דרכי נועם

וּכְתִיב: "וְשֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם" וְכוּ'. מָה הַתֵּם צְדָקָה אִף כָּאֵן צְדָקָה' (הַקְדָּמַת הַזֵּהָר דָּף יג:), שְׁעַל יְדֵי צְדָקָה נִקְרָא אָדָם, כִּי הַצְדָּקָה שְׁמִשָּׁם הַדְּבָר הוּא גֹדֵר הָאָדָם כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת: "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי", הֵינּוּ הַדְּבָר שֶׁל צְדָקָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קי"ב): "טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלוֹה יִכְלָל דְּבָרָיו", דְּהֵינּוּ גְּמִילוֹת חֶסֶד וְצְדָקָה:

זהו הדרך הנורמלי של הדיבור, לדבר בצדקה.

וצ"ע וכי כולם מדברים כך? מישהו אחר יעשה צדקה, אני אין לי זמן. איפה יש טוב איש, איפה יש איש טוב בעולם? איזה חונן ומלוה יש בעולם? יכלכל דבריו שזנהר שלא לפגוע בכבודך, אוי, זה יקר המציאות. היום צדיקים גדולים אפילו ברסלבים ממש בתכלית ההיפוך מכל זה. זה לא אדם בכלל. דיבור שאינו טוב, אינו חונן, ואינו מכלכל דבריו, כן ולא הכל אחד, זה המציאות שאי אפשר לצאת ממצרים, זה כל השקרים.

אם היה דיבור טוב, להחיות זה את זה, לחנון ולהלות ולהרים אותי, ולכבד אותי, זה נקרא איש טוב. אבל בימינו הדיבור רק מונע, שוברים זה את זה, בלשה"ר ורכילות. זה גורם פירוד.

אבל כשיש דיבור של צדקה, הרי מבואר לעיל שמזה נעשה הולדת הלכה.

אבל כשזה חסר, איך נוכל לכלול פעולות משתנות באחדות הפשוט?

וְיֵשׁ דְּבָר שֶׁל תְּשׁוּבָה', בְּחִינַת (הוֹשַׁע י"ד): "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'". וְזֶה בְּחִינַת: גַּם מִתְּמוֹל, בְּחִינַת דְּבָר שֶׁל תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צ): "וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם כִּי אֶלְפֵי שָׁנִים בְּעֵינַיִךְ כִּיֹּם אֶתְמוֹל":

דיבור של תשובה לפני ה', אחרי שחטא ונכשל, בא לפני ה' ובוכה ומתודה, אני מתחרט, הרהור תשובה מועיל להתקרב לה', אבל עוד לא נמחק העבירה רק כשמתודה בדיבור, אתה לוקח את האותיות שנפלו ע"י עבירה, ומחזירן לה', שובו אל ה'. בחי' אתמול. כל מה שהיה בעבר, תוכל לתקן בדיבור.

אבל כשזה נופל, לא מאמינים בזה. מי אוחד בזה? אף אחד. יש ספק אם אפשר לתקן. אע"פ שכתוב כל השומר שבת מוחליו לו, זה קושיא, אע"פ שהיה יוה"כ, כבר הספקתי לקלקל. ה' אומר שובו אל ה' בדברים, כך תתקן את הבריאה, תחזיר את הפעולות משתנות לאחדות הפשוט, ותאמר שובו בני אדם.

אדה"ר חטא, והיה חורבן הכי גדול, ביום אכלת מות, אבל האריך אפו ונתן לו אלף שנים, ונתן שבעים שנה לדוד המלך מלכות דיבור.

נרות חנוכה מדליקין הדיבור, שלא יזיק לי דברי היוונים, והרחוקים מה' המיואשים מתשובה.

בכל אחד מהדיבורים יש לצד הקדושה ויש הפוך

וְיֵשׁ דְּבָר שֶׁל עֲשִׂירוֹת', דְּהֵינּוּ עֲשִׂירִים קְרוּבִים לְמַלְכוּת שָׁהֶם בְּחִינַת (בְּרָאשִׁית מ): "שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרִיגִים", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָם לְבְרָכָה (חֲלוּן צ"ב): 'שְׁלֹשֶׁת שָׁרֵי גְאִים', דְּהֵינּוּ עֲשִׂירִים קְרוּבִים לְמַלְכוּת' (כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם), שֵׁשׁ לָהֶם בְּחִינַת דְּבָר, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי כ"ב): "חֵן שִׁפְתָיו

ומשקר גם בשבת עם ידיים בגארטל של שבת, פעם היה עם הארץ ירא לשקר.

השקר הוא שהיוונים עשו לך חכמה של הבל כאילו זה חכמה של יאוש, תעזוב את זה, תשוב אל האמת.

נִמְצָא שְׁעָקָר קִיּוֹם וּשְׁלֵמוֹת הַדְּבָר הוּא עַל יְדֵי הָאֲמַת, שֶׁהוּא מְאִיר בְּהַדְּבָר עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים נ): "אֵל אֱלֹהִים ה' דְּבָר". כִּי אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם מְקוֹר הָאֲמַת, וְעַל יָדָם מְאִיר הָאֲמַת בְּהַדְּבָר, דְּהֵינּוּ בְּרַבּוּעַ הַדְּבָר, הֵינּוּ בְּחִינַת אֲרַבְּעָה חֻלְקֵי הַדְּבָר:

כי מציאות העולם שיש שם הויה, ה' ברא את העולם, האמת הוא א' מ' ת', א' התחלה, ת' סוף, מ' באמצע, איך יתחבר כל דבר למעלה, ע"י שידוכים, יחוד עם אד"ני בגימ' צ"א, ויש אמת יותר גבוה שכן יכולין להשיג את ה' במדות, הויה אל"קים, יש כמה נרות, רחל ולאה וכו', בכליות באופן פשוט הויה הוא יחוד הויה אדני, יחודא תתאה בחי', שידוכים לחבר את הבריאה לה', אלקים להרגיש אלקות באור צמצומי התורה, סוד אלקים, שיורד ומאיר אפילו בקטנות. א"ל הוא הויה א'היה ע"י תפילה נמשך מאור אין סוף שמן הטהור לתוך הכלים, זהו בגימ' נ"ה. זהו המציאות להמשיך. וכן יש יחוד בשמונה עשרה, ביחוד של קטנות בימות החול, וזה בחי' רחל ולאה, בשבת הוא יחוד אחר, ג' בחינות, יחוד הנ"ה.

נר הוא ענין חם, אש, נרות חנוכה, תדליק את עצמך, תחזור אל האמת.

לכן אמר רבינו פירוש מעניין כזה, שהלבנה קר והחמה חם, לדעת שאפילו כשאתה קר, תקבל את אור החמה, תן לאמת לחמם אותך. אל הויה אלקים דיבר, שזה נקרא בתוך הדיבור.

בהמשך אומר שזה בגימ' שמחה עם התיבות, אביו של רבינו ישב אז בשלחן, והיה שמו ר' שמחה, יש גם בגימ' של נחמן במזמור ההוא וּכְבַדְנִי בְּגִימ' עִם עוֹד אֶחָד שֵׁם שֶׁל רַבִּינוּ.

כִּי יֵשׁ רַבּוּעַ הַדְּבָר,

הדיבורים הם מציאות הבלבולים שיש בעולם, ע"י יוונים, גלות, כמו במצרים, משה רבינו אמר אי אפשר לצאת ממצרים כי לא איש דברים אנכי, בפשטות כי היה מגמגם כזה, אבל בפנימיות, קשה לי להכניס אלקות באנשים, כי יש חלקי הדיבור.

וְעַל כֵּן הַשְּׁהִיּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, וְהִיא הַדְּבָר בְּגִלוֹת, נֶאֱמַר בְּמִשְׁנֵה (שְׁמוֹת ד): "לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנֹכִי גַם מִתְּמוֹל גַּם מִשְׁלֹשׁוֹם גַּם מֵאָז דְּבָרָךְ" וְכוּ', זֶה בְּחִינַת רַבּוּעַ הַדְּבָר, אֲרַבְּעָה חֻלְקֵי הַדְּבָר. כִּי יֵשׁ דְּבָר שֶׁל צְדָקָה', בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָּה ס"ג): "מְדַבֵּר בְּצְדָקָה", שְׁזָהוּ בְּחִינַת הֵיִתְרוֹן שֵׁשׁ לְאָדָם עַל הַחֵי שֶׁהוּא הַדְּבָר, שֶׁהוּא גֹדֵר הָאָדָם וְהוּא בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסֶד עִם הַבְּרִיּוֹת שְׁזָהוּ גֹדֵר הָאָדָם, שְׁדָרְכוּ לְגַמֵּל חֶסֶד, מֵה שְׁאִין כֵּן הַחֵי. וְזֶה שְׁנֶאֱמַר: "נַעֲשֶׂה אָדָם",

מציאות אדם שאינו כמו חי, הוא יכול לדבר, למה אדם צריך לדבר, לעשות צדקה, מה נשמע מה חסר לך, כל צורת הנהגת הבית בכח דיבור, מדבר בצדקה.

דרכי נועם

מלכות עבום הכי גבוה. ויש מלכות דקדושה.

ד' חלקי הדיבור מסתירים על ה', כי מציאות העולם עצמו מאד יפה, דומם צמח חי מאד יפה, אלא שהבעיה הוא הדיבור, גויים עושים עבודה זרה, וישראל יש ד' חלקי הדיבור, לא חונן ולא מלוה ולא מכלכל דבריו, ובבית כנס ועבירות. וכן פוגם בדיבור תשובה לא מאמין שיכולין לתקן, וכן באק ציינער, שרי גאים, ריש גלותא, והרביעי הוא כסאך מאז.

ב' דיבורים ברוחניות וב' בגשמיות. דיבור הטוב תורה ותפילה, או דיבור תשובה, לתקן את הדיבור הנפול. בגשמיות יש פחד נורא משרי גאים, או בלבולים, תתקן בדיבורים טובים, ולהאמין שה' יציל אותי אפילו מזה שלא רוצה לעזור לי.

אלו ד' דיבורים הם ד' עולמות. השתלשלות הקדושה עד לתוך החושך, בחנוכה מדליקין הנר אפילו למטה, וזה מתקן הכל בכח ג' היחודים, אחד בליל א', מחר שני נרות, כבתה אין זקוק לה', כבתה ע"י הדיבור, עד שאתה מתקן הדיבור, משמן הקדוש של חנוכה, אור דעתיק שיווד עד למטה, ואתה מתקשר אל האמת מתוך החשך, ע"י תודה והודאה ושעשועי עוה"ב אפילו בכל הלכה, אפילו בירידה ולחץ, לשמוח בכל הלכה, כל תזוזה כל מחשבה דיבור ומעשה, למשוך עצמו אל ההלכה.

כל החכמות שיש היום, נמשך מחכמי יון פלוטוס סוקרטוס, הכל תכלית השקר, כי אין עוד מלבדו. וצריך לקשר הבריאה, לברר את האמת מתוך השקר, מתוך ד' דיבורים שנפלו שמבלבלים אותך, כי ה' כן איתך, ויכולין תמיד להודות ולהלל.

ה' יזכנו להתחיל מחדש, להמשיך את יוה"כ לכל השנה, להיות מלא שמחה וחיות תמיד, ולראות תמיד את כל הישועות אמון.

יְהוָה מֶלֶךְ, הִינוּ הַדְּבֹר נֶשֶׁל קְרוּבִים לְמַלְכוּת. וְזֶה בְּחִינַת: גַּם מְשַׁלְשֵׁם, בְּחִינַת שְׁלֹשֶׁת הַשְּׂרִיגִים הַנִּ"ל, הִינוּ הַדְּבֹר נֶשֶׁל 'עֲשִׂיָּרִים קְרוּבִים לְמַלְכוּת':

עשירים קרובים למלכות, שר בעל גאווה, פוליטיקאי, ואתה מבקש ממנו טובה, אומר מחר, עד מחר הרי ימות, הוא אין לו זמן, אף שיש לו עשרים גבאים, כמו מנהל בנק, שאני מוכרח הלואה, ועשיתי כבר קניין, הוא אומר ברגע אחרון, עוד שתי אחוז, מוציא את הנשמה.

כל מי שמנהיג דבר, יש דיבור של עשירים, קרובים למלכות, הוא אומר אני לא יכול לעזור לך, רק קרובים למלכות. השני זה תלוי בו, לא בי. כך הם שרי גאים, באמת אין להם כלום, רק קרובים למלכות.

אלא שיש דיבור של מלכות עצמו. שאדם מאמין באמונה שלימה ה' מנהיג גם את זה.

הדבר הכי קשה בעולם זה עסקנים ושרים שלא רוצים לעזור ולפעול, נייעט רוסי. מאה דולר הכל נפתח.

לא נותנים לקבל הילד שלך בחידר כי אתה ברסלבר, או שאתה מדבר מאלקות וזה לא ברסלבר. שרי גאים.

ובצד הקדושה כתוב בגמ' שלשה שרי גאים על הצדיקים אמוראים, ובמדדש' 'ובגפן שלשה שריגים אמר ר' חייא אלו ג' שרי גאים היוצאים מישאל בכל דור ודור פעמים ששנים כאן ואחד בארץ ישראל פעמים שאחד כאן ושנים בארץ ישראל ויהבו ביה רבנן עינייהו ברבנא נחמיה ורבנא עוקבא בני ברתייה דרב. רבא אמר אלו שלשה שרי גוים שמלמדין זכות על ישראל בכל דור ודור, תנא ר' אליעזר אומר גפן זה העולם, שלשה שריגים זה אברהם יצחק ויעקב', [ילקוט שמעוני בראשית]

אלו הם שרי גאים הקרובים למלכות דקדושה. המלכות ממתיק. זהו תיקון המלכות בעולם.

הדיבור של הגאווה הוא הפחד שיש בעולם, מקלקלין את החיים, זורקים מהשיבה, הוא מפחד מהמשגיח. מה יעשה. עד שיש אחד יותר גבוה ממנו, ומרחם עליו, אל תפחד.

יש שרי גאים שמחברים חו"ל לא"י, פעולות משתנות לאחדות הפשוט.

יְיִשׁ 'דְּבֹר נֶשֶׁל מְלָכוּת', בְּחִינַת מְלָכוּת פֶּה, וְזֶה בְּחִינַת: גַּם מְאֵז דְּבָרָה בְּחִינַת (תְּהִלִּים צ"ג): "נְכוֹן כְּסָאךְ מְאֵז":

ה' מלך גאות לבש, עשה בעלי גאווה בעולם, מלכות מצרים ומלכות רומי, שתוכל לראות יציאת מצרים, עשה עשו כדי שיהיה יעקב, עשה ירידה כדי שיהיה גילוי, נכון כסאך מאז מעולם אתה

המזמור הזה ה' מלך גאות לבש, יש שם אורות נוראים בליל שבת, העולם נכלל באצילות. נורא נוראות מה שנעשה במזמור שיר ליום השבת, משה ריבנו מחזיר לנו אלף אורות. ה' מלך גאות לבש, זה כמו שהתפללין נכנסים לא רק לראש אלא לתוך הבטן, אתה יותר גבוה מהתפללין

נכון כסאך מאז, לגלות שהשקר של עוה"ז הוא מלכות.